

Bruksela, dnia 11.4.2018
COM(2018) 185 final

2018/0090 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r., dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2018) 96} - {SWD(2018) 98}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek ma na celu zmianę czterech dyrektyw UE, które chronią interesy gospodarze konsumentów. Większość zmian dotyczy dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych¹ i dyrektywy 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów². Pozostałe dwie dyrektywy – dyrektywa 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich³ i dyrektywa 98/6/WE w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom⁴ – są zmieniane jedynie w zakresie dotyczącym sankcji. Niniejszy wniosek jest przedstawiany łącznie z wnioskiem dotyczącym powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającym dyrektywę 2009/22/WE⁵.

Traktaty (art. 114 i 169 TFUE) i Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (art. 38) wymagają wysokiego poziomu ochrony konsumenta w Unii. Przepisy Unii w dziedzinie ochrony konsumentów również przyczyniają się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Mają na celu zapewnienie relacjom przedsiębiorstwo - konsument równości i przejrzystości, co w rezultacie wpłynie pozytywnie na ogólny dobrobyt konsumentów europejskich i gospodarkę Unii.

Niniejszy wniosek jest kontynuacją oceny sprawności przepisów w zakresie prawa konsumenckiego i marketingowego przeprowadzonej w ramach programu REFIT, opublikowanej w dniu 23 maja 2017 r. („kontrola sprawności”)⁶ i oceną dyrektywy 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów, która została przeprowadzona równoległe z kontrolą sprawności i opublikowana tego samego dnia („ocena dyrektywy w sprawie praw konsumentów”)⁷.

---

¹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

³ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).

⁴ Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz.U. L 80 z 18.3.1998, s. 27).

⁵ COM(2018) 184. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającej dyrektywę 2009/22/WE.

⁶ Kontrola sprawności obejmowała dyrektywę 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, dyrektywę 1999/44/WE w sprawie sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji, dyrektywę 98/6/WE w sprawie podawania cen, dyrektywę 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach handlowych oraz dyrektywę 2009/22/WE w sprawie nakazów. Wyniki zob. SWD (2017) 208 final i SWD (2017) 209 final z 23.5.2017 dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332

⁷ Wyniki zob. COM(2017) 259 final, SWD(2017)169 final i SWD(2017) 170 final z 23.5.2017, dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332

Kontrola sprawności i ocena dyrektywy w sprawie praw konsumentów wykazały, że przepisy materialne dotyczące konsumentów UE, zawarte w czterech zmienianych przez wniosek dyrektywach, zasadniczo spełniają swoje zadanie. Wyniki podkreśliły jednak również doniosłość lepszego stosowania i egzekwowania przepisów oraz ich unowocześnienia wraz z rozwojem dziedziny cyfrowej. Ponadto podkreśliły znaczenie zmniejszenia obciążeń regulacyjnych w niektórych obszarach.

Ustalenia oceny przypisały większe znaczenie ostatnim naruszeniom transgranicznym unijnego prawa konsumenckiego, w szczególności „aferze Volkswagena” (gdzie producenci samochodów montowali w pojazdach oprogramowanie pozwalające na manipulację wynikami pomiarów emisji z układu wydechowego). Takie naruszenia osłabiają zaufanie konsumentów do jednolitego rynku. Wywołały one również debatę na temat tego, czy UE posiada wystarczająco silne mechanizmy naprawcze, które mogą być wykorzystane w odniesieniu do takich problemów, a także do wzmocnienia zasad ochrony konsumentów i zapewnienia ofiarom mechanizmów dochodzenia zadośćuczynienia.

Z powyższych względów przewodniczący Komisji Jean-Claude Juncker w orędziu o stanie Unii wygłoszonym w 2017 r. ogłosił „nowy ład dla konsumentów”, który ma na celu wzmocnienie unijnego prawa ochrony konsumentów w obliczu wzrastającego zagrożenia ze strony naruszeń w całej UE. Niniejszy wniosek, wprowadzając ukierunkowane zmiany do czterech dyrektyw w sprawie praw konsumentów, stanowi kluczowy element wspomnianego „nowego ładu”. Podsumowując, wniosek ma na celu wprowadzenie zmian opisanych poniżej.

- **Skuteczniejsze, bardziej proporcjonalne i zniechęcające sankcje za powszechne naruszenia transgraniczne** Niedawno przyjęte rozporządzenie (UE) 2017/2394⁸ określa sposób, w jaki krajowe organy egzekwowania prawa konsumenckiego wspólnie zajmują się naruszeniami transgranicznymi prawa konsumenckiego. W szczególności zajmuje się on powszechnymi naruszeniami wyrządzającymi szkodę konsumentom w wielu państwach członkowskich oraz powszechnymi naruszeniami o wymiarze unijnym⁹. W przypadku tego rodzaju powszechnego naruszenia organy krajowe mogą być zmuszone do zastosowania skutecznych, proporcjonalnych i zniechęcających sankcji w skoordynowany sposób. Sankcje dostępne za naruszenia prawa ochrony konsumentów na terenie UE różnią się jednak od siebie i są zazwyczaj ustalane na niskim poziomie. Zgodnie z niniejszym wnioskiem organy krajowe będą uprawnione do nałożenia grzywny w wysokości co najmniej 4 % obrotów przedsiębiorcy za wspomniane powszechne naruszenia. Mówiąc bardziej ogólnie, organy krajowe powinny określać wysokość sankcji w oparciu o wspólne parametry, a w szczególności transgraniczny charakter naruszenia. Te wzmocnione przepisy dotyczące sankcji zostaną dodane do czterech wspomnianych dyrektyw.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1). Niniejsze rozporządzenie uczyni transgraniczne publiczne egzekwowanie przepisów prawa bardziej skutecznym i wyposaży właściwe organy krajowe w jednolity zbiór uprawnień celem nawiązania współpracy na rzecz skuteczniejszego zwalczania powszechnych naruszeń. Umożliwi to również Komisji Europejskiej uruchomienie i koordynowanie wspólnych działań mających na celu egzekwowanie przepisów prawa w obliczu naruszeń na terenie całej UE.

⁹ Zmienione rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów definiuje „powszechne naruszenia” jako niezgodne z prawem praktyki, które powodują szkody na terenie co najmniej trzech państw członkowskich UE oraz „powszechne naruszenie o wymiarze unijnym” jako praktyki, które powodują szkody dla znacznej większości konsumentów UE, tzn. w co najmniej dwóch trzecich państw członkowskich i dotyczą co najmniej dwóch trzecich populacji UE.

- **Prawo konsumentów do indywidualnych środków prawnych.** Niniejszy wniosek przewiduje prawo konsumentów do indywidualnych środków prawnych, jeśli doznali uszczerbku w wyniku stosowania nieuczciwych praktyk handlowych, takich jak agresywny marketing. Państwa członkowskie powinny udostępnić w szczególności umowne i pozaumowne środki prawne. Umowne środki prawne powinny obejmować co najmniej prawo do rozwiązania umowy. Pozaumowne środki prawne powinny obejmować co najmniej prawo do odszkodowania. Prawa te zostaną dodane do dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych.
- **Zapewnienie większej przejrzystości konsumentom korzystającym z internetowych platform handlowych** Obecnie konsument korzystający z internetowej platformy handlowej otrzymuje różnorodne oferty od dostawców zewnętrznych sprzedających na danej internetowej platformie handlowej (i oferty od samej internetowej platformy handlowej). Konsument nie zawsze wie, w jaki sposób ustalono ranking ofert prezentowanych im na internetowej platformie handlowej, ani od kogo kupują (czy od przedsiębiorców, czy od innych konsumentów). Wielu konsumentów odnosi wrażenie, że kupują od internetowej platformy handlowej, a tym samym, że zawierają z nią umowę. W rzeczywistości mogą kupować od dostawcy będącego stroną trzecią notowaną na internetowej platformie handlowej, ale nie będącego przedsiębiorcą. Zatem konsument może pozostać w błędnym przekonaniu, że ma do czynienia z przedsiębiorcą (a tym samym, że korzysta z praw przysługujących konsumentom). To błędne przekonanie może powodować problemy w razie niepowodzenia podczas zakupu online, ponieważ nie zawsze łatwo jest ustalić osobę odpowiedzialną. Niniejszy wniosek wprowadza do dyrektywy 2011/83/UE nałożony na internetową platformę handlową wymóg dostarczenia dodatkowych informacji celem dokładnego informowania konsumentów o: a) głównych parametrach decydujących o rankingu różnych ofert, b) czy umowa jest zawierana z przedsiębiorcą czy z podmiotem prywatnym, c) czy mają zastosowanie przepisy prawne chroniące interesy konsumentów oraz d) który przedsiębiorca (dostawca będący stroną trzecią lub internetowa platforma handlowa) jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania praw konsumentów z tytułu umowy (takich jak prawo do odstąpienia od umowy lub gwarancje prawne).
- Ponadto konsument używający aplikacji cyfrowych takich jak internetowe platformy handlowe, narzędzia do porównywania, platformy z aplikacjami lub wyszukiwarki oczekują „naturalnych” lub „organicznych” wyników wyszukiwania opartych na ich zapytaniach, a nie na opłacie dokonanej przez osoby trzecie. Zgodnie z dokumentem programowym z 2016 r.¹⁰ dotyczącym dyrektywy 2005/29/WE, odpowiednie przepisy tej dyrektywy powinny zostać wyjaśnione celem jasnego określenia, że platformy internetowe muszą wskazywać wyniki wyszukiwania, które zawierają „płatne materiały”, tzn. gdy osoby trzecie płacą za wyższą pozycję w rankingu lub „płatne wyniki”, tzn. gdy osoby trzecie płacą za włączenie do listy wyników wyszukiwania.
- **Rozszerzenie ochrony konsumentów w zakresie usług cyfrowych** Niniejszy wniosek rozszerza zastosowanie dyrektywy 2011/83/UE do usług cyfrowych, w zamian za które konsument nie ponosi opłat, ale dostarcza dane osobowe, takie jak: dane przechowywane w chmurze, media społecznościowe oraz konta e-mail. Mając na uwadze wzrost wartości ekonomicznej danych osobowych, wspomniane

¹⁰ Dokument roboczy służb Komisji „Wytyczne dotyczące wdrażania/stosowania dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych”, SWD(2016)163 final z 25.5.2016.

serwisy nie mogą być uznane jedynie za „bezpłatne”. Dlatego konsumenci powinni dysponować takim samym prawem do informacji przed zawarciem umowy i do odstąpienia od umowy w czasie trwania 14-dniowego okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, bez względu na to, czy płacą za usługę, czy dostarczają dane osobowe.

- **Usuwanie obciążeń ciążących na przedsiębiorstwach** Niniejszy wniosek zmienia dyrektywę 2011/83/UE, przyznając przedsiębiorcom większą elastyczność w wyborze najodpowiedniejszego środka komunikacji z konsumentami. Pozwoli to przedsiębiorcom na używanie nowych internetowych środków komunikacji, takich jak formularze internetowe lub czaty jako alternatywy dla tradycyjnych e-maili, o ile konsument będzie mógł zachować swoją komunikację z przedsiębiorcą. Zdejmuje również z przedsiębiorców dwa podstawowe obowiązki dotyczące 14-dniowego terminu na złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy, które okazały się stanowić nieproporcjonalne obciążenie. Pierwszym z obowiązków przedsiębiorcy jest przyjęcie oświadczenia o odstąpieniu od umowy, nawet jeśli konsument używał zakupioną rzecz zamiast ją tylko wypróbować w sposób, w jaki mógłby to zrobić w sklepie stacjonarnym. Drugim z obowiązków przedsiębiorcy jest zwrot kosztów konsumentowi, nawet przed otrzymaniem zwrotu towarów od konsumenta.
- **Wyjaśnienie państwom członkowskim zakresu ich swobody w przyjmowaniu przepisów dotyczących pewnych form i aspektów sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa** Chociaż sprzedaż poza lokalem przedsiębiorstwa stanowi uzasadniony i powszechnie uznawany kanał, niniejszy wniosek wyjaśnia, że dyrektywa 2005/29/WE nie uniemożliwia państwom członkowskim przyjęcia przepisów mających na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów z uwzględnieniem pewnych szczególnie agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta lub z uwzględnieniem wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, wtedy gdy takie obostrzenia znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego.
- **Wyjaśnienie zasad dotyczących wprowadzających w błąd działań marketingowych w odniesieniu do produktów podwójnej jakości** Niniejszy wniosek zmienia dyrektywę 2005/29/WE poprzez jednoznaczne stwierdzenie, że praktyka handlowa obejmująca wprowadzenie produktu na rynek jako identyczny z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, gdzie produkty te w sposób istotny różnią się składem lub cechami, które powodują lub mogłyby spowodować u przeciętnego konsumenta podjęcie decyzji o kupnie, której by w przeciwnym wypadku nie podjął, są praktykami handlowymi wprowadzającymi w błąd, które, zgodnie z przepisami dyrektywy, odpowiednie organy powinny ocenić i rozpatrzyć jako każdy przypadek z osobna.

1.2. Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Niniejszy wniosek jest spójny z kilkoma innymi działaniami o charakterze ustawodawczym i nieustawodawczym w obszarze ochrony konsumentów. Niniejszy wniosek jest spójny w szczególności ze zmienionym ostatnio rozporządzeniem (UE) 2017/2394 w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów, które ma na celu wzmocnienie egzekwowania przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów. Wzmocnione przepisy dotyczące sankcji za naruszenie unijnego prawa konsumenckiego, przedstawione w niniejszym wniosku, zwiększą efekt odstraszający i skuteczność rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie

ochrony konsumentów w ramach skoordynowanych działań skierowanych przeciwko powszechnym naruszeniom i powszechnym naruszeniom o wymiarze unijnym. Podczas negocjacji dotyczących zmienionego rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów podkreślono, że „skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające” sankcje we wszystkich państwach członkowskich mają zasadnicze znaczenie z punktu widzenia powodzenia niniejszego rozporządzenia. Jednakże współautorzy rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów uznali, że bardziej właściwe będzie wyjście naprzeciw potrzebie wprowadzenia zaostrzonego wymiaru sankcji jako części możliwej zmiany materialnych unijnych przepisów prawa konsumenckiego¹¹.

Przepisy dotyczące indywidualnych środków prawnych przysługujących konsumentom poszkodowanym w wyniku naruszeń przepisów dyrektywy 2005/29/WE uzupełniają starania UE mające na celu ułatwienie konsumentom dochodzenia ich roszczeń dzięki innemu wnioskowi dotyczącemu pakietu „nowy ład dla konsumentów”, tj. wnioskowi dotyczącemu pozwów przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającemu dyrektywę 2009/22/WE. Co więcej, konsumenci indywidualni poszkodowani w wyniku naruszeń przepisów dyrektywy 2005/29/WE mogą korzystać z proponowanych środków prawnych również w ramach postępowania w sprawie drobnych roszczeń i alternatywnych/internetowych metod rozstrzygania sporów. Na podstawie dyrektywy w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich (ADR)¹² konsumenci UE mają dostęp do pozasądowych systemów rozstrzygania sporów o gwarantowanej jakości, zarówno dla krajowych, jak i transgranicznych sporów dotyczących zobowiązań umownych. Komisja stworzyła również platformę internetowego rozstrzygania sporów (platforma ODR)¹³. Wspomniana platforma pomaga konsumentom i przedsiębiorcom rozwiązywać spory krajowe i transgraniczne dotyczące internetowych zakupów towarów i usług.

Niniejszemu wnioskowi towarzyszą starania o zapewnienie lepszej znajomości unijnych przepisów prawa konsumenckiego wśród konsumentów, przedsiębiorców i prawników. Poniżej wyszczególniono kilka zaplanowanych działań mających umożliwić osiągnięcie tego celu.

- W 2018 roku Komisja rozpocznie na terenie całej UE kampanię uświadamiającą dotyczącą praw konsumentów, która wykorzysta doświadczenia zebrane podczas kampanii informacyjnej dotyczącej praw konsumentów organizowanej w latach 2014-2016¹⁴.

---

¹¹ Zob. motyw 16 zmienionego rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów o następującym brzmieniu: „Można rozważyć konieczność zaostrzenia sankcji w przypadku naruszeń unijnego prawa konsumenckiego, w świetle ustaleń zawartych w sprawozdaniu Komisji na temat oceny adekwatności prawa konsumenckiego i marketingowego”.

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63).

¹³ Od dnia 15 lutego 2016 r. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1).

¹⁴ Zobacz również: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=30149.

- Komisja przeprowadza projekt pilotażowy dotyczący szkolenia małych i średnich przedsiębiorstw w erze technologii cyfrowej (inicjatywa „ConsumerLawReady”¹⁵)
- Komisja planuje przeprowadzić szereg szkoleń dla sędziów i innych prawników w ramach zreorganizowanej europejskiej strategii szkoleniowej dla pracowników wymiaru sprawiedliwości na lata 2019-2025¹⁶.
- Dla ułatwienia wszystkim uczestnikom rynku zrozumienia ich uprawnień i zobowiązań wynikających z umów, Komisja koordynuje samoregulacyjną inicjatywę w ramach grupy zainteresowanych stron REFIT. Inicjatywa ta ma na celu jednoznaczne zaprezentowanie konsumentom zarówno obowiązkowych wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy, jak i standardowych warunków.
- Aby jeszcze bardziej zwiększyć bezpieczeństwo prawne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku, Komisja pracuje nad kilkoma dokumentami zawierającymi wytyczne mające na celu zapewnienie lepszej znajomości unijnych przepisów prawa konsumenckiego¹⁷. Wkrótce, w ramach portalu e-sprawiedliwość, zostanie opublikowana nowa baza danych dotycząca prawa konsumenckiego. Wspomniana baza będzie zawierała zarówno orzecznictwo unijne, jak i krajowe oraz będzie umożliwiała dostęp do decyzji administracyjnych wydanych na podstawie unijnych przepisów prawa ochrony konsumentów.

1.3. Spójność z innymi politykami UE

Cztery dyrektywy w sprawie prawa konsumentów, zmienione przez niniejszy wniosek, mają zastosowanie do wszystkich sektorów gospodarki. Ze względu na swój ogólny zasięg mają one zastosowanie do wielu aspektów umów zawieranych między przedsiębiorcami i konsumentami, które są również objęte innymi przepisami prawa unijnego. Wzajemne oddziaływanie pomiędzy różnymi organami prawa unijnego reguluje zasada *lex specialis*. Zgodnie z tą zasadą przepisy ogólnych dyrektyw w sprawie prawa konsumentów mają zastosowanie jedynie w przypadku, gdy odpowiednie aspekty umów zawieranych między przedsiębiorcami i konsumentami nie są regulowane przez prawo unijne dotyczące poszczególnych sektorów. Tak więc ogólne dyrektywy w sprawie prawa konsumentów służą jako „siatka bezpieczeństwa”, zapewniając możliwość utrzymania wysokiego poziomu ochrony konsumentów we wszystkich sektorach poprzez uzupełnianie i wypełnianie luk w przepisach prawa unijnego dotyczących konkretnych sektorów.

¹⁵ Projekt szkoleniowy *ConsumerLawReady* jest realizowany dzięki dofinansowaniu przyznanemu przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów przy Parlamencie Europejskim. Projektem w imieniu Komisji zarządza konsorcjum składające się z Europejskiej Organizacji Konsumentów, Europejskiego Stowarzyszenia Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Stowarzyszenia Europejskich Izb Handlowo-Przemysłowych. Materiał szkoleniowy został przygotowany, przetłumaczony i przystosowany dla każdego państwa członkowskiego. Szkolenie małych i średnich przedsiębiorstw rozpoczęło się w grudniu 2017 r. i będzie kontynuowane w roku 2018. Specjalna strona internetowa została stworzona w listopadzie 2017 r.: www.consumerlawready.eu

¹⁶ Strategia w trakcie przygotowania; plan działania jest dostępny na stronie internetowej https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-5432247_en.

¹⁷ Wytyczne dotyczące dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych, SWD(2016)163 final z 25.05.2016. Wytyczne dotyczące zastosowania prawa UE w zakresie żywności i ochrony konsumenta w odniesieniu do kwestii związanych z podwójną jakością produktów - szczególnie przypadek żywności, 26 września 2017 (C(2017) 6532 final). Nowe wytyczne dotyczące dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich są planowane na koniec 2018 r., a zaktualizowane wytyczne dotyczące dyrektywy 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów — w 2019 r.

Proponowane zmiany, które mają za zadanie zlikwidować niedostatki w zakresie przejrzystości w umowach zawieranych między przedsiębiorcami i konsumentami w ramach internetowej platformy handlowej oraz w zakresie ochrony konsumentów w ramach usług cyfrowych pozwolą na uzupełnienie jednolitego rynku cyfrowego (DSM)¹⁸ i zapewnią spójność z innym istotnym elementem strategii jednolitego rynku cyfrowego, tzn. wnioskiem Komisji dotyczącym dyrektywy w sprawie umów o dostarczanie treści cyfrowych¹⁹. Wspomniany wniosek definiuje prawa konsumentów w przypadku, gdy treści cyfrowe i usługi cyfrowe nabywane przez konsumenta nie są zgodne z umową, obejmując również swym zakresem umowy, w których nie następuje płatność pieniężna. Dyrektywa 2011/83/UE ma zastosowanie również w przypadku dostarczania treści cyfrowych; obecnie jednak znajduje zastosowanie jedynie do usług, łącznie z usługami cyfrowymi, świadczonych odpłatnie. Zgodnie z wnioskiem dotyczącym treści cyfrowych istnieje zauważalny brak zgodności w przypadku, gdy treści lub usługi nie odpowiadają specyfikacjom określonym w formie informacji udzielanych przed zawarciem umowy oraz wymogom dotyczącym informacji udzielanych przed zawarciem umowy określonym w dyrektywie 2011/83/UE. W związku z powyższym, konieczne jest określenie zakresu stosowania dyrektywy 2011/83/UE w porównaniu z dyrektywą w sprawie treści cyfrowych z uwzględnieniem definicji „treści cyfrowych” i „usług cyfrowych”. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zwróciła się z bezpośrednią prośbą do Komisji o zapewnienie spójności pomiędzy dyrektywą 2011/83/UE i wnioskiem dotyczącym treści cyfrowych, w szczególności jeśli chodzi o definicje „treści cyfrowych” i „usług cyfrowych”²⁰.

Zmiana dyrektywy 2011/83/UE przewidująca włączenie treści cyfrowych bez względu na płatność pieniężną uzupełnia ogólne rozporządzenie 2016/679 o ochronie danych. W tym celu prawo do rozwiązania umowy o dostarczanie usług cyfrowych w ciągu 14-dniowego okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, zlikwiduje umowną podstawę przetwarzania danych osobowych na podstawie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. To spowoduje z kolei stosowanie praw przewidzianych w przepisach ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, np. prawa do bycia zapomnianym i prawa do przenoszenia danych.

W komunikacie dotyczącym platform internetowych z 2016 r., w ramach proponowanej zmiany dotyczącej internetowej platformy handlowej przewidziano, że Komisja „oceni także w 2017 r. ewentualne dodatkowe potrzeby w zakresie uaktualnienia obowiązujących przepisów w zakresie ochrony konsumentów w odniesieniu do platform w ramach kontroli sprawności regulacyjnej unijnego prawa konsumenckiego i przepisów dotyczących obrotu”²¹. W grudniu 2016 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny zasugerował dostosowanie

¹⁸ Dodatkowe informacje na temat jednolitego rynku cyfrowego:

https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_pl

¹⁹ Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie niektórych aspektów dotyczących umów o dostarczanie treści cyfrowych, COM(2015) 0634 final z 9.12.2015. Dodatkowe informacje:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_en

²⁰ Wyniki 3473. posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Luksemburg, 9 i 10 czerwca 2016, dostępne na stronie internetowej: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9979-2016-INIT/en/pdf> Odnoszą się do noty prezydencji 9768/16 z dnia 2 czerwca 2016 r., która podkreśla potrzebę spójności pomiędzy proponowaną dyrektywą w sprawie treści cyfrowych i dyrektywą 2011/83/UE, zwracając się do Komisji z bezpośrednią prośbą o ocenę zastosowania wspomnianej dyrektywy do wszelkich rodzajów umów o dostarczanie treści cyfrowych. Nota jest dostępna na stronie internetowej: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9768-2016-INIT/en/pdf>

²¹ COM(2016) 288 final z 25 maja 2016 r., s. 11: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0288&from=PL>

wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy do potrzeb konsumentów kupujących w ramach platform handlu elektronicznego²². Dnia 19 października 2017 roku Rada Europejska podkreśliła „konieczność zwiększonej przejrzystości praktyk i zastosowania platform”²³.

Niniejszy wniosek uzupełnia działanie Komisji dotyczące nieuczciwych warunków w umowach zawieranych pomiędzy platformami a przedsiębiorcami i ich praktyk handlowych (inicjatywa dotycząca stosunków między platformami i przedsiębiorcami), jak ogłoszono w przeglądzie śródkresowym jednolitego rynku cyfrowego z maja 2017 r.²⁴. Niniejszy wniosek i inicjatywa na rzecz platform i przedsiębiorców mają za wspólny cel zwiększenie przejrzystości i uczciwości w umowach zawieranych w ramach platform internetowych. Niniejszy wniosek ma za zadanie rozwiązać konkretne problemy, dostrzeżone już w ocenie dyrektywy w sprawie praw konsumentów, a mianowicie, że konsumenci często nie wiedzą, dokonując zakupów na internetowych platform handlowych, kto jest ich kontrahentem. Zatem konsumenci często są niepewni, czy mogą wykonywać przysługujące im unijne prawa konsumentów, a jeśli tak, to do kogo mają się zwrócić, by zapewnić przestrzeganie tych praw. Niniejszy wniosek uzupełnia inicjatywę dotyczącą stosunków między platformami i przedsiębiorcami również dlatego, iż oba dążą do zapewnienia przejrzystości głównych parametrów decydujących o rankingu ofert odpowiednio w stosunkach między platformami i konsumentami oraz między platformami i przedsiębiorcami.

Lepsze unijne przepisy prawa konsumentów mogą również przynieść korzyści innym sektorom polityki unijnej, w których umowy zawierane pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem odgrywają znaczącą rolę. Jednym z przykładów jest praca Komisji nad kwestią zrównoważonej konsumpcji, także w ramach planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym²⁵, który przewiduje działania skierowane przeciw wprowadzającym w błąd deklaracjom dotyczącym ochrony środowiska i planowanemu postarzeniu produktów. Ostrzejsze sankcje i instrumenty prawne, chociaż zostały już uwzględnione w ramach UCPD, pozwolą na bardziej efektywne zwalczanie naruszeń praw konsumentów w tych obszarach.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Ochrona konsumentów należy do obszaru kompetencji dzielonych pomiędzy UE a państwami członkowskimi. Jak stwierdza się w art. 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Unia Europejska musi się przyczyniać m.in. do ochrony interesów gospodarczych konsumentów oraz wspierania należnego im prawa do informacji i edukacji w celu zabezpieczenia ich interesów. Podstawą niniejszego wniosku jest art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, (który odnosi się do urzeczywistnienia rynku wewnętrznego) i art. 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

²² Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotycząca komunikatu w sprawie platform internetowych, TEN/601-EKES-2016, <http://webapi.eesc.europa.eu/documentsanonymous/EEESC-2016-04519-00-01-AC-TRA-en.docx>.

²³ Konkluzje Rady Europejskiej dotyczące migracji, cyfrowej Europy, bezpieczeństwa i obrony (19 października 2017 r.).

²⁴ Komunikat COM(2017) 228 final z dnia 10 maja 2017 r.: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/mid-term-review-digital-single-market-dsm-good-moment-take-stock>.

²⁵ Komunikat Komisji „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym”, COM(2015)0614 final z 2.12.2015: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614>.

Niniejszy wniosek zmienia przepisy UE w zakresie ochrony konsumenta, których przyjęcie na szczeblu UE zostało uznane za konieczne i pozostające w zgodzie z zasadą pomocniczości. Lepsze funkcjonowanie rynku wewnętrznego nie może zostać osiągnięte jedynie przy zastosowaniu prawodawstwa krajowego. Przepisy UE w zakresie ochrony konsumenta pozostają aktualne, jako że rynek wewnętrzny pogłębia się, a liczba unijnych umów konsumenckich pomiędzy państwami członkowskimi wzrasta.

Z ekonomicznego punktu widzenia, zachowanie przedsiębiorców w stosunku do konsumentów może w sposób istotny oddziaływać na funkcjonowanie rynków konsumenckich. Dzieje się tak, ponieważ przedsiębiorcy, w ramach takich rynków, mają istotny wpływ na proces informowania konsumentów i podejmowania przez nich decyzji. W związku z tym polityka konsumencka dysponuje potencjałem, który może poprawić funkcjonowanie sił rynkowych. Może sprzyjać konkurencji i wpłynąć na poprawę skuteczności.

Zakres i natężenie handlu transgranicznego w ramach UE są wystarczająco wysokie (a nawet wyższe niż w jakimkolwiek innym wielkim obszarze handlowym na świecie)²⁶, by uczynić wspomniany handel transgraniczny bardziej podatnym na niespójne — a nawet rozbieżne — decyzje dotyczące kształtu polityki w państwach członkowskich. Co więcej, przedsiębiorcy mogą dotrzeć do konsumentów przez granice państw członkowskich. Może to stworzyć problemy, jako że ustawodawcy krajowi i organy regulacyjne są niewłaściwie umiejscowione, by odpowiednio zająć się tą kwestią oddzielnie.

Niniejszy wniosek zmienia istniejące przepisy UE w zakresie ochrony konsumenta. Dyrektywa 2005/29/WE zapewnia pełną harmonizację prawodawstwa krajowego dotyczącego nieuczciwych praktyk handlowych szkodzących gospodarczym interesom konsumentów. Dyrektywa 2011/83/UE ustanawia w pełni zharmonizowane przepisy określające wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy i prawo do odstąpienia od umów konsumenckich. Nowe prawodawstwo krajowe w zakresie stosowania niniejszych dyrektyw byłoby sprzeczne z w pełni zharmonizowanym wspólnotowym dorobkiem prawnym, który został już wprowadzony.

Unijny charakter problemu, wymagający podjęcia odpowiednich działań mających na celu egzekwowanie prawa na terenie całej UE, jest w szczególności widoczny w przypadku niezgodnych z prawem praktyk mających wpływ na konsumentów w kilku państwach członkowskich w tym samym czasie. Takie powszechne naruszenia praw konsumentów zostały prawnie zdefiniowane przez zmienione rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, które stwarza silne ramy proceduralne dla współpracy pomiędzy krajowymi organami egzekwowania prawa. Dla pełnej skuteczności, egzekwowanie na terenie całej UE musi opierać się na wspólnej i jednolitej materialnej podstawie prawnej. Egzekwowanie praw konsumentów i możliwości dochodzenia roszczeń na terenie UE nie mogą stać się skuteczniejszymi w oparciu jedynie o działania przedsięwzięte samodzielnie przez państwa członkowskie.

W przypadku handlu internetowego, wystarczające rozwiązanie problemów, jakich doświadczają konsumenci wydaje się być niemożliwe na szczeblu krajowym. W szczególności, wiele internetowych platform handlowych i dostawców usług cyfrowych działa w sposób transgraniczny na terenie całej Europy.

---

²⁶ Światowa Organizacja Handlu, Dane Statystyczne Handlu Międzynarodowego 2015: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf

Kontrola sprawności i ocena dyrektywy w sprawie praw konsumentów potwierdziły, że wspólnotowy dorobek prawa konsumenckiego i marketingowego pomógł w zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów na terenie UE. Pozwoliły również na lepsze działanie rynku wewnętrznego, a także pomogły zredukować koszty działalności przedsiębiorstw, które w sposób transgraniczny sprzedają towary i usługi. Przedsiębiorstwa, które sprzedają swoje towary i usługi w innych państwach UE korzystają ze zharmonizowanego prawodawstwa, które ułatwia sprzedaż transgraniczną konsumentom w innych państwach UE.

W szczególności dyrektywa 2005/29/WE zastąpiła rozbieżne regulacje na terenie całej UE, dostarczając jednolite ramy prawne wszystkim państwom członkowskim. Jej przekrojowe podejście oparte na szeregu podstawowych zasad zapewnia użyteczne i elastyczne ramy prawne na terenie UE, podczas gdy wprowadzenie czarnej listy pomogło w wyeliminowaniu pewnych nieuczciwych praktyk z różnych rynków krajowych. Podobnie, dyrektywa 2011/83/UE wniosła znaczący wkład do funkcjonowania rynku wewnętrznego i zapewniła wysoki wspólny poziom ochrony konsumentów, usuwając różnice pomiędzy ustawodawstwami krajowymi odnoszącymi się do umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami. Wzmocniła również bezpieczeństwo obrotu prawnego pomiędzy przedsiębiorcami i konsumentami, w szczególności tymi zaangażowanymi w handel transgraniczny. W ostatnich latach wzrosło szczególnie zaufanie konsumentów do rozwijającego się rynku transgranicznego handlu elektronicznego²⁷.

Raport z kontroli sprawności wykazał, że największym wkładem unijnych przepisów prawa konsumenckiego są wspólne zharmonizowane zasady. Wspomniane zasady umożliwiają krajowym organom egzekwowania prawa bardziej efektywne rozwiązanie problemu naruszeń transgranicznych, które wyrządzają szkody konsumentom w kilku państwach członkowskich. Przykładowo, bez dalszych zakrojonych na unijną skalę działań mających zapewnić, aby sankcje były „skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające”, istniejące rozbieżne krajowe systemy kar mogłyby nie wystarczyć dla zapewnienia uczciwej konkurencji dla stosujących się do wymogów przedsiębiorców i mogłyby podważyć współpracę w zakresie egzekwowania prawa na podstawie zmienionego rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów. Ustanowienie uczciwszych warunków konkurencji poprzez przybliżenie krajowych zasad dotyczących kar dostosowałoby unijne przepisy prawa konsumenckiego do ram prawnych dotyczących kar w zakresie unijnych przepisów o konkurencji i ochronie danych. Współdziałanie tych trzech dziedzin, szczególnie w zakresie koordynacji działań egzekwowania prawa jest coraz szerzej doceniane na szczeblu unijnym²⁸.

Zgodnie z zasadą pomocniczości należy wyjaśnić w ramach dyrektywy 2005/29/WE, że państwom członkowskim przysługuje swoboda przyjęcia przepisów mających na celu

²⁷ Zgodnie z tablicą wyników sytuacji konsumentów z 2017 roku, pomiędzy 2012 a 2016 rokiem stosunek konsumentów, którzy czują się pewnie kupując towary lub usługi przy pomocy Internetu od sprzedawców detalicznych lub usługodawców z innego państwa UE wzrósł o 24 punkty procentowe osiągając 58 %.

²⁸ W dniu 14 marca 2017 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie „wpływu technologii dużych zbiorów danych na prawa podstawowe: prywatność, ochrona danych, niedyskryminacja, bezpieczeństwo i ściganie przestępstw”, która zawierała wezwanie do „zacieśniania współpracy i do większej spójności między różnymi organami regulacyjnymi oraz organami ds. nadzoru nad konkurencją, organami ds. ochrony konsumentów i organami ochrony danych na szczeblu krajowym i unijnym”. Europejski Inspektor Ochrony Danych zaproponował ustanowienie cyfrowej platformy koordynacyjnej skupiającej urzędy odpowiedzialne za konkurencję, ochronę konsumentów i danych skłonne do podzielenia się informacjami i omówienia, w jaki możliwie najlepszy sposób można wyegzekwować przepisy prawa w interesie jednostki. Posiedzenie platformy koordynacyjnej odbyło się po raz pierwszy 29 maja 2017 r.

ochronę uzasadnionych interesów konsumentów przed nieumówionymi wizytami na potrzeby marketingu bezpośredniego lub wycieczkami komercyjnymi, wtedy gdy takie obostrzenia znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego, gdyż zostanie w ten sposób zapewnione, że państwa członkowskie będą uprawnione do regulowania obszaru, na którym wpływ rynku jednolitego można uznać za ograniczony.

- **Proporcjonalność**

Środki przewidziane w niniejszym wniosku są proporcjonalne do celów w zakresie poprawy zgodności z prawem konsumentów i modernizacji oraz zmniejszenia obciążeń.

W kwestii sankcji wniosek harmonizuje ich minimalny poziom, wymagając od państw członkowskich wprowadzenia grzywnien w oparciu o obrót przedsiębiorcy jedynie w przypadku powszechnych naruszeń na skalę unijną, gdzie harmonizacja taka jest w pełni uzasadniona dla zapewnienia koordynacji systemu sankcji wymaganej przez zmienione rozporządzenie w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów. W odniesieniu do wszystkich pozostałych naruszeń wniosek ogranicza się jedynie do wprowadzenia niewyczerpującego wykazu kryteriów, które powinny być uwzględnione przy stosowaniu konkretnych sankcji. W odniesieniu do wspomnianych pozostałych naruszeń, wniosek nie harmonizuje kar, a nawet wyjaśnia, że kryteria te nie muszą mieć zastosowania do drobnych naruszeń.

W kwestii wymogów dotyczących indywidualnych środków prawnych w przypadku naruszeń przepisów dyrektywy 2005/29/UE, wniosek przyznaje państwom członkowskim pewną swobodę działania w zakresie dostępności określonych środków prawnych. Wniosek wymaga jedynie umownych środków prawnych dotyczących rozwiązania umowy i pozaumownych środków prawnych dotyczących rekompensaty za szkody. Są to dwa najczęściej spotykane obecnie środki w krajowych systemach prawa cywilnego państw członkowskich.

Proporcjonalność proponowanego rozszerzenia zakresu dyrektywy 2011/83/UE o usługi cyfrowe niedostarczane za opłatą pieniężną, jest zapewniona przez uzgodnienie zakresu przyszłej dyrektywy w sprawie treści cyfrowych, jak również zwolnienie umów o usługi cyfrowe, na podstawie których konsument dostarcza zaledwie dane osobowe, od pewnych formalnych wymogów dyrektywy 2011/83/UE, które mają znaczenie jedynie w przypadku umów opłaconych, tzn. wymóg otrzymania zgody konsumenta na niezwłoczne dostarczenie usługi, która ma skutek w zakresie płatności pieniężnej za usługi dostarczane w okresie, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, zanim zostało ono wykonane.

Proponowane zmiany zasad dotyczących internetowych platform handlowych są proporcjonalne w tym sensie, że nie nakładają na internetowe platformy handlowe żadnych obowiązków monitorowania lub sprawdzania wiarygodności informacji dostarczanych przez dostawców będących stroną trzecią na temat posiadania albo braku statusu przedsiębiorcy. Zmiany opierają się zatem jedynie na deklaracji własnej, a zadaniem platformy jest jedynie zapewnienie, że dostawcy będący stroną trzecią dostarczą tę informację, a następnie przekażą ją konsumentowi. Jeśli chodzi o przejrzystość rankingów, internetowa platforma handlowa musi przekazywać informacje o głównych parametrach decydujących o rankingu ofert, nie podając żadnych konkretnych domyślnych kryteriów tworzenia rankingów.

Wniosek wzmacnia proporcjonalność prawodawstwa poprzez zmniejszenie kosztów regulacyjnych ponoszonych przez przedsiębiorców tam, gdzie nie stanowiłyby to zagrożenia dla celów prawodawstwa, tak jak w przypadku dwóch określonych obowiązków przedsiębiorców w odniesieniu do prawa do odstąpienia i proponowanych środków zmniejszających obciążenia dla wymogów w zakresie informacji. Przewiduje się, że takie

zmiany eliminujące niepotrzebne obciążenia będą szczególnie korzystne dla małych przedsiębiorstw.

- **Wybór instrumentu**

Jako że niniejszy wniosek zmienia cztery istniejące dyrektywy, najodpowiedniejszym instrumentem jest dyrektywa.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post* / kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Niniejszy wniosek opiera się na ustaleniach kontroli sprawności unijnych przepisów prawa konsumenckiego i marketingowego oraz oceny dyrektywy w sprawie praw konsumentów, opublikowanych w maju 2017 r.

Z ustaleń kontroli sprawności wynika, że większość przepisów materialnych odpowiednich dyrektyw zasadniczo spełnia swoje zadanie. Wprawdzie przepisy prawne chroniące interesy konsumentów zawarte są również w wielu sektorowych instrumentach UE, jednak z ustaleń kontroli sprawności wynika, że ogólne dyrektywy podlegające analizie oraz szczegółowe przepisy sektorowe dotyczące ochrony konsumentów uzupełniają się wzajemnie. Kontrola sprawności ujawniła także, że zainteresowane strony zasadniczo zgadzają się, że połączenie przepisów ogólnych i sektorowych zapewnia w ramach UE jasne i spójne ramy prawne.

Jednakże z ustaleń kontroli sprawności wynika, że skuteczność przepisów jest ograniczona przez: a) okoliczność, iż przedsiębiorcy i konsumenci nie wiedzą o nich oraz b) niewystarczające możliwości egzekwowania prawa i stosowania środków prawnych przysługujących konsumentom. Jeżeli chodzi o niniejszy wniosek, kontrola sprawności zaleca przyszłe działania mające na celu poprawę zgodności poprzez wzmocnienie skuteczności egzekwowania prawa i ułatwienie stosowania środków prawnych przysługujących konsumentom, w szczególności poprzez zwiększenie odstraszającego charakteru kar za naruszenia przepisów prawa konsumentów i wprowadzenie środków prawnych przysługujących konsumentom tam, gdzie konsumenci są ofiarami nieuczciwych praktyk handlowych naruszających dyrektywę 2005/29/WE. Kontrola sprawności zaleciła także modernizację otoczenia regulacyjnego i zmniejszenie obciążeń regulacyjnych poprzez usunięcie nieusprawiedliwionego powielania wymogów w zakresie informowania pomiędzy dyrektywą 2005/29/WE a dyrektywą 2011/83/UE.

Ocena dyrektywy w sprawie praw konsumentów wykazała, że dyrektywa 2011/83/UE pozytywnie przyczyniła się do funkcjonowania rynku wewnętrznego w stosunkach między przedsiębiorcami a konsumentami i zapewniła wysoki wspólny poziom ochrony konsumentów. Wskazała jednak na pewne luki w prawie, spowodowane w szczególności rozwojem gospodarki cyfrowej. Ocena uwydatniła pewną liczbę obszarów, w których zmiany prawodawcze mogą być istotne, w tym:

- a) transparentność umów zawieranych w ramach internetowych platform handlowych;
- b) ujednoczenie przepisów prawnych regulujących umowy dotyczące treści cyfrowych z przepisami dotyczącymi „bezpłatnych” usług cyfrowych (takich jak usługi przechowywania danych w chmurze i poczta internetowa);
- c) uproszczenie pewnych wymogów w zakresie informowania w dyrektywie 2005/29/WE i dyrektywie 2011/83/UE, które nakładają się na siebie;

- d) zmniejszenie obciążeń ciążących na przedsiębiorcach, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstwach, w zakresie prawa do odstąpienia od umowy sprzedaży zawartej na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, w odniesieniu do: (1) prawa konsumenta do zwrotu towarów, które były używane w zakresie wykraczającym poza ściśle niezbędny oraz (2) obowiązku zwrotu płatności konsumentowi, nawet przed otrzymaniem zwróconych przez konsumenta towarów;
- e) modernizacji środków komunikacji pomiędzy przedsiębiorcami i konsumentami.

Ocena zaleciła również kontynuowanie działań zwiększających świadomość oraz sporządzenie dokumentów zawierających wytyczne.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Podczas przygotowywania wniosku Komisja konsultowała się z zainteresowanymi stronami przy pomocy:

- mechanizmu umożliwiającego przekazywanie informacji zwrotnych przy wstępnej ocenie skutków;
- internetowych konsultacji społecznych;
- ukierunkowanych paneli konsultacyjnych z przedstawicielami małych i średnich przedsiębiorstw;
- ukierunkowanych konsultacji z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami poprzez ankiety i spotkania z siatkami organów i organizacji konsumenckich państw członkowskich z ramienia Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości i Konsumentów;
- konsultacji z przedstawicielami zainteresowanych stron po stronie konsumentów i przedsiębiorców przy pomocy Grupy Ekspertów Zainteresowanych Stron REFIT.

Celem konsultacji było zgromadzenie jakościowego i ilościowego materiału dowodowego od odpowiednich grup zainteresowanych stron (konsumentów, stowarzyszeń konsumenckich, przedsiębiorstw, stowarzyszeń przedsiębiorców, organów państw członkowskich, prawników) oraz opinii publicznej. Trudno było dotrzeć do określonych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak internetowe platformy handlowe i dostawcy „bezpłatnych” usług cyfrowych. Konsultacje były propagowane w ramach regularnych spotkań, na portalu Twitter, Facebook oraz w e-mailach do Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, a także podczas wystąpień wygłaszanych przez Komisarza i innych urzędników Komisji wysokiego szczebla.

Wniosek opiera się również na działaniach konsultacyjnych, które zostały przeprowadzone jako część kontroli sprawności i oceny dyrektywy w sprawie praw konsumentów²⁹.

Środki zawarte we wniosku cieszą się różnym poziomem poparcia przez zainteresowane strony. Konsultacje społeczne wykazały, że wiele stowarzyszeń konsumenckich i organów publicznych przychyliła się do wyrażenia maksymalnego poziomu grzywien jako odsetka obrotu przedsiębiorcy. Na taki pomysł wyraziło jednak zgodę jedynie kilka stowarzyszeń

²⁹ Więcej informacji na temat wspomnianych działań konsultacyjnych przeprowadzonych dla celów kontroli sprawności i oceny dyrektywy w sprawie praw konsumentów można znaleźć w załącznikach do raportu dotyczącego kontroli sprawności i w załącznikach do dokumentu roboczego służb Komisji na temat CRD dostępnych na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332

przedsiębiorców. Natomiast w panelu małych i średnich przedsiębiorstw aż niżej 80 % respondentów uważa, że najbardziej proporcjonalnym, skutecznym i zniechęcającym sposobem wyrażenia maksymalnego poziomu kar jest odsetek obrotu przedsiębiorcy, ewentualnie połączony z bezwzględną kwotą grzywny, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

W ramach konsultacji społecznych znaczna większość odpowiadających organów publicznych, stowarzyszeń konsumenckich i konsumentów opowiedziało się za wprowadzeniem prawa do środków prawnych na terenie całej UE na podstawie dyrektywy 2005/29/UE celem zapewnienia lepszego przestrzegania zasad ochrony praw konsumenta przez przedsiębiorców. Jednakże poparcie dla tego pomysłu było niskie wśród stowarzyszeń przedsiębiorców (35 %) i przedsiębiorstw indywidualnych (31 %). W konsultacjach z panelem małych i średnich przedsiębiorstw 87 % respondentów opowiedziało się za wprowadzeniem prawa do środków prawnych na terenie całej UE na podstawie dyrektywy 2005/29/UE.

Wiele zainteresowanych stron poparło nowe wymagania dotyczące przejrzystości w odniesieniu do umów zawieranych w ramach internetowych platform handlowych. Stowarzyszenia konsumenckie, organy publiczne, osoby fizyczne i większość indywidualnych przedsiębiorstw i stowarzyszeń przedsiębiorców uznają, że konsumenci dokonujący zakupów w ramach internetowych platform handlowych powinni otrzymywać informację o tożsamości i statusie dostawcy. Potwierdzono także, że wpłynie to na wzrost zaufania konsumentów. Wiele małych i średnich przedsiębiorstw opowiada się również za wymogiem informowania konsumentów o tożsamości i statusie prawnym kontrahenta. Stowarzyszenia przedsiębiorców wyraziły także poparcie dla przejrzystości. Niektóre duże internetowe platformy handlowe poinformowały, że nowe przepisy zmniejszyłyby koszty, podczas gdy inne nie dysponowały informacjami w tym zakresie.

Większość zainteresowanych stron poparło rozszerzenie zakresu dyrektywy 2011/83/UE o usługi cyfrowe w przypadkach, gdy nie dochodzi do płatności pieniężnej. Przedsiębiorcy wyrazili poparcie dla wymogów w zakresie informowania w celu lepszego informowania konsumentów, ale byli podzieleni w sprawie wprowadzenia prawa do odstąpienia od umowy w ramach tychże usług cyfrowych. Stowarzyszenia przedsiębiorców nie wyraziły poparcia dla prawa odstąpienia od umowy w ramach usług cyfrowych w przypadkach, gdy nie dochodzi do płatności pieniężnej.

Stowarzyszenia przedsiębiorców poparły usunięcie wymogów w zakresie informowania w ramach dyrektywy 2005/29/WE, jako że nakładają się one na wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy zawarte w dyrektywie 2011/83/UE. Stowarzyszenia konsumenckie były przeciwnie usuwaniu wymogów w zakresie informowania we wspomnianych przypadkach. Większość organów publicznych stwierdziła, że dostarczenie konsumentom informacji na temat mechanizmów rozpatrywania reklamacji nie jest istotne na etapie promocji.

Zainteresowane strony wyraziły szerokie poparcie dla zastąpienia bieżącego wymogu podania adresu poczty elektronicznej, który ciąży na przedsiębiorcach, technologicznie neutralnym odniesieniem do środków komunikacji internetowej. Zainteresowane strony wyraziły także szerokie poparcie dla usunięcia odniesienia do numeru faksu w dyrektywie 2011/83/UE.

W konsultacjach społecznych 35 % przedsiębiorstw działających w systemie online zgłosiło, że doświadczyły znacznych trudności z powodu wyżej wspomnianych szczegółowych zobowiązań związanych z prawem do odstąpienia od umowy, które ciąży na przedsiębiorcach. Większość stowarzyszeń przedsiębiorców potwierdziła, że przedsiębiorców dotyczą nieproporcjonalne/niepotrzebne obciążenia wynikające ze wspomnianych zobowiązań.

W panelu małych i średnich przedsiębiorstw, blisko połowa osób prowadzących działalność na własny rachunek, mikro i małych przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż konsumencką w systemie online potwierdziła istnienie nieproporcjonalnych obciążeń. Większość stowarzyszeń konsumenckich, organów publicznych i osób fizycznych nie udzieliła jednak poparcia dla usunięcia wspomnianych obowiązków ciążących na przedsiębiorcach.

- **Ocena skutków**

Niniejszy wniosek oparty jest na ocenie skutków (IA)³⁰. Dnia 12 stycznia 2018 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej (RSB) po raz pierwszy wydała negatywną opinię wraz ze szczegółowymi komentarzami. Po dogłębnej rewizji pierwotnego projektu dnia 9 lutego 2018 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z dalszymi komentarzami³¹. Załącznik I do oceny skutków wyjaśnia, w jaki sposób zostały rozpatrzone komentarze Rady ds. Kontroli Regulacyjnej.

Ocena skutków rozpatruje oddzielnie, z jednej strony, możliwość poprawy zgodności z przepisami w zakresie ochrony konsumentów, a z drugiej, możliwość modernizacji i zmniejszenia obciążeń.

W celu poprawy zgodności, poza podstawowym scenariuszem, rozważano trzy warianty:

- 1) wariant zwiększenia jedynie czynnika odstraszającego i proporcjonalności publicznego egzekwowania prawa poprzez zaostrzenie przepisów dotyczących kar i efektywniejsze postępowanie o wydanie nakazu zaprzestania szkodliwych praktyk;
- 2) wariant dodania do środków w punkcie (1) prawa konsumenta do indywidualnych środków prawnych;
- 3) wariant dodania do środków w punkcie (1) i (2) środków zbiorowego dochodzenia roszczeń.

Preferowaną opcją była opcja 3, która łączy wszystkie te środki. Niniejszy wniosek wychodzi naprzeciw części preferowanego wariantu w odniesieniu do zaostrzenia przepisów dotyczących kar i prawa konsumentów do indywidualnych środków prawnych przeciw naruszeniom przepisów dyrektywy 2005/29/WE. Elementy odnoszące się do nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk i zbiorowego dochodzenia roszczeń zostały objęte równoległym wnioskiem w sprawie powództw reprezentacyjnych o ochronę zbiorowych interesów konsumentów i uchylającym dyrektywę 2009/22/WE.

W kwestii kar, wniosek uczyni stosowanie kar na terenie UE bardziej spójnym. Dokona tego przy pomocy listy wspólnych, niewyczerpujących kryteriów oceniających wagę naruszeń (z wyłączeniem drobnych). Organy zajmujące się egzekwowaniem prawa będą zobowiązane do uwzględnienia tych kryteriów przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu kar i ich wymiarze. Jeżeli nałożona kara jest grzywną, organy będą zobowiązane do uwzględnienia przy określaniu kwoty grzywny obrotu przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, dochodów netto i okoliczności nałożenia jakichkolwiek grzywien za takie same lub podobne naruszenia w innych państwach członkowskich. W przypadku powszechnych naruszeń i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym, jak określono w rozporządzeniu w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, grzywny powinny być wprowadzane jako obowiązkowy element kary, a państwa członkowskie powinny ustalić maksymalny wymiar grzywny za takie naruszenia na poziomie co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy.

---

³⁰ SWD(2018) 96.

³¹ SEC(2018) 185.

W przypadku indywidualnych środków prawnych, wnioski wymagają od państw członkowskich zapewnienia, że konsumenci, którzy doznali uszczerbku w wyniku stosowania nieuczciwych praktyk handlowych, będą mieli dostęp do co najmniej jednego umownego środka prawnego w postaci prawa do rozwiązania umowy i pozaumownego środka prawnego w postaci prawa do odszkodowania. W szczególności kontrowersje wokół „afery Volkswagena” (gdzie producenci samochodów montowali oprogramowanie, pozwalające na manipulację wynikami pomiarów emisji z układu wydechowego) wykazały, że pozaumowne środki ochrony, takie jak pozaumowne prawo do odszkodowania, mogą być z punktu widzenia konsumenta czasami ważniejsze od tych umownych. W przypadku afery dieslowskiej wielu konsumentów nie było w stanie dochodzić swoich roszczeń, nawet w państwach członkowskich, które już przewidywały środki prawne dla ofiar nieuczciwych praktyk handlowych. Stało się tak, ponieważ dostępnymi środkami prawnymi były jedynie środki umowne. Dlatego środki te mogą być stosowane jedynie wobec umownych kontrahentów konsumentów, którymi w tym przypadku są zazwyczaj sprzedawcy samochodów, a nie ich producenci.

Jeśli chodzi o koszty tych środków, przedsiębiorcy prawdopodobnie poniosą pewne wstępne koszty wynikające z zapoznawania się z nowymi przepisami. W ramach konsultacji z panelem małych i średnich przedsiębiorstw większość respondentów wskazała jednak, że zaostrzenie kar nie wpłynie na ich koszty. Co do indywidualnych środków prawnych mediana szacunkowych jednorazowych kosztów, takich jak koszty porady prawnej, wykazana w ramach konsultacji z panelem małych i średnich przedsiębiorstw wynosi 638 EUR. Mediana szacunkowych rocznych kosztów bieżących wynosiła 655 EUR. W ramach konsultacji społecznych większość organów publicznych wskazała, że koszty egzekucji administracyjnej i sądowej mogą wzrosnąć, jeśli przepisy dotyczące kar zostaną zaostrzone. Pewne wstępne koszty wynikające z zapoznawania się z nowymi przepisami poniosą również prawdopodobnie organy krajowe i sądy w związku z wprowadzeniem praw do indywidualnych środków prawnych. Żaden organ publiczny nie określił danych szacunkowych dotyczących zwiększonych lub zmniejszonych kosztów egzekwowania prawa. W odniesieniu do kosztów publicznych organów egzekwowania prawa i sądów możliwy jest wzrost liczby egzekucji i spraw sądowych. Koszty te mogą jednak zostać zrekompensowane przez spodziewane ogólne zmniejszenie naruszeń unijnych przepisów prawa konsumenckiego w związku ze zwiększonym efektem odstrasającym ostrzejszych kar i środków prawnych.

Niniejszy wniosek w związku ze zwiększeniem poziomu harmonizacji przepisów przyniósłby oszczędności przedsiębiorcom prowadzącym sprzedaż transgraniczną. Poziom przejrzystości możliwych konsekwencji wzrosłby w szczególności w przypadku niezgodności. Prowadziłoby to do niższych i bardziej dokładnych kosztów oceny ryzyka.

W odniesieniu do modernizacji i zmniejszenia obciążeń, ocena skutków oceniła warianty dla a) przejrzystości internetowych platform handlowych, b) ochrony konsumentów w odniesieniu do usług cyfrowych nieświadczonych za opłatą pieniężną oraz c) środków zmniejszających obciążenia, które zostały omówione w kolejnej sekcji dotyczącej sprawności regulacyjnej i uproszczenia.

W kwestii przejrzystości internetowych platform handlowych, ocena skutków poddała ocenie warianty promujące samoregulację, współregulację i zmiany legislacyjne w dyrektywie 2011/83/UE nakładające dodatkowe wymogi w zakresie informacji dotyczących internetowych platform handlowych. Bardzo niewielu respondentów konsultacji ukierunkowanych i społecznych dostarczyło ilościowe dane szacunkowe kosztów. Kilka głównych internetowych platform handlowych poinformowało, że nowe w pełni zharmonizowane przepisy dotyczące przejrzystości spowodowałyby zmniejszenie kosztów, podczas gdy inne nie miały wiedzy w tym zakresie. Dwie z czterech internetowych platform

handlowych odpowiadających na pytanie dotyczące kosztów wskazały, że koszty zapewnienia zgodności z nowymi wymogami w zakresie informacji (koszty jednorazowe i bieżące) wydają się być właściwe, jedna nie uznała ich za właściwe, a jedna nie miała pewności.

Rozszerzenie zastosowania dyrektywy w sprawie praw konsumentów o „bezpłatne” usługi cyfrowe stanowi wyjaśnienie przepisów, które wiązałyby się z umiarkowanymi kosztami dla przedsiębiorstw z powodu korekty interfejsu strony internetowej/internetowego. Małe i średnie przedsiębiorstwa oszacowały, że mediana rocznych kosztów, które wiązałyby się z rozszerzeniem zakresu zastosowania dyrektywy 2011/83/UE o usługi cyfrowe nieświadczonych za opłatą pieniężną wynosiła 33 EUR za wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy i 50 EUR za prawo do odstąpienia od umowy.

Zmiana dyrektywy 2005/29/WE stanowiąca, że państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy mające na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów z uwzględnieniem pewnych szczególnie agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta lub z uwzględnieniem wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, wtedy gdy takie obostrzenia znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego, jest niezbędna w celu wyjaśnienia związku pomiędzy dyrektywą i przepisami krajowymi dotyczącymi takich działań marketingowych.

Niektóre państwa członkowskie wprowadziły zakazy lub ograniczenia dotyczące szczególnych rodzajów sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa, takich jak niezamawiana sprzedaż obwoźna, również ze względów na poszanowanie życia prywatnego i porządku publicznego. Mimo iż takie ograniczenia stoją w sprzeczności z w pełni zharmonizowanym charakterem dyrektywy 2005/29/WE, nie mają one żadnych skutków transgranicznych (lub skutki te są bardzo ograniczone) (z powodu samego charakteru sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa). Takie ograniczenia nie miałyby zatem znaczącego wpływu na jednolity rynek. Proponowana zmiana utrzymałaby *status quo* istniejący w pewnych państwach członkowskich, które przyjęły pewne ograniczenia dotyczące sprzedaży obwoźnej i/lub wycieczek komercyjnych. Jakiegokolwiek dalsze oddziaływanie zależeć będzie od innych państw członkowskich wykorzystujących tę możliwość. W związku z tym wyjaśnienie państwom członkowskim możliwości wprowadzenia takich ograniczeń, opartych na porządku publicznym lub poszanowaniu życia prywatnego konsumentów, zostało uznane za niemające natychmiastowego wpływu na jednolity rynek i za zgodne z zasadą pomocniczości.

Zmiana dyrektywy 2005/29/WE dotycząca „podwójnej jakości” produktów jest konieczna w celu wprowadzenia większej przejrzystości prawnej dla organów państw członkowskich odpowiedzialnych za wdrażanie dyrektywy. Komisja zajęła się tą sprawą w wytycznych z dnia 25 maja 2016 r. dotyczących stosowania dyrektywy 2005/29/WE³², a niedawno w zawiadomieniu Komisji z 26.9.2017 „w sprawie stosowania prawa UE w zakresie żywności i ochrony konsumenta w odniesieniu do kwestii związanych z podwójną jakością produktów - szczególnie przypadek żywności”³³. Doświadczenie w zakresie egzekwowania prawa pokazuje jednak, że krajowe organy skorzystałyby z możliwości polegania na wyraźnie określonym zbiorze przepisów. Są one konieczne do umożliwienia skuteczniejszego zwalczania praktyk handlowych obejmujących wprowadzenie produktu na rynek jako identycznego z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach

---

³² SWD(2016) 163 final.

³³ C(2017) 6532.

członkowskich, gdzie produkty te w sposób istotny różnią się składem lub cechami, które u przeciętnego konsumenta powodują lub mogłyby spowodować podjęcie decyzji o kupnie, której by w przeciwnym wypadku nie podjął.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Jako że niniejszy wniosek stanowi część programu REFIT, ustalenie obciążeń regulacyjnych było istotną częścią ocen bazowych. To wykazało, że ogólne unijne przepisy prawa konsumentów nie są szczególnie uciążliwe, zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i w porównaniu do innych obszarów rozporządzenia unijnego³⁴. W związku z powyższym, w kontekście dużych korzyści unijnych przepisów prawa konsumentów dotyczących ochrony konsumentów i zapewnienia jednolitego rynku, niniejsza ocena wykazała jedynie ograniczony zakres w kategoriach zmniejszenia obciążeń.

Jako że niniejszy wniosek zmienia prawodawstwo, które ma zastosowanie do wszystkich przedsiębiorców, łącznie z mikroprzedsiębiorstwami, nie ma podstaw materialnych, by wyłączyć mikroprzedsiębiorstwa z zakresu zastosowania niniejszego wniosku. Jest prawdopodobne, że mikroprzedsiębiorstwa skorzystają w szczególności z proponowanych środków redukujących obciążenia w odniesieniu do prawa do odstąpienia od umowy. Dzieje się tak ponieważ wspomniane przedsiębiorstwa mogą obecnie dysponować mniejszą elastycznością w zakresie amortyzowania strat z powodu bieżących zobowiązań. Mikroprzedsiębiorstwa będą z mniejszym prawdopodobieństwem dotknięte proponowanym wzmocnieniem przepisów dotyczących kar za powszechne naruszenia i powszechne naruszenie o wymiarze unijnym, ponieważ takie naruszenia są zazwyczaj dokonywane przez większe przedsiębiorstwa, które stają się w następstwie przedmiotem skoordynowanych działań egzekwowania prawa w ramach współpracy w zakresie ochrony konsumenta.

Pierwsza nowelizacja dotycząca prawa do odstąpienia kończy zobowiązanie przedsiębiorcy do przyjęcia zwrotu towarów, nawet jeśli konsumenci używali ich w większym niż dozwolony zakresie. Małe i średnie przedsiębiorstwa poinformowały o stratach rocznych średnio w wysokości 2 223 EUR (mediana 100 EUR) spowodowanych aktualnym zobowiązaniem do przyjęcia takich „nieprawidłowo testowanych towarów”. Z uwag stowarzyszeń przedsiębiorców i przedsiębiorstw wynika, że przedsiębiorcy, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, skorzystają ze zmniejszenia tego obciążenia. Odnośnie do zobowiązania przedsiębiorców do zwrotu kosztów konsumentom przed posiadaniem możliwości skontrolowania zwróconych towarów, średnie szacowane straty roczne spowodowane aktualnymi przepisami zgłoszone w ramach panelu małych i średnich przedsiębiorstw wynosiły 1 212 EUR (mediana 0). Z uwag stowarzyszeń przedsiębiorców i przedsiębiorstw wynika również, że przedsiębiorcy, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, skorzystają ze zmniejszenia tego obciążenia.

Dysponowano ograniczoną ilością danych ilościowych w odniesieniu do zniesienia obowiązku przedsiębiorcy do udzielania informacji na temat mechanizmów rozpatrywania reklamacji na etapie promocji. Uwagi przedstawione przez stowarzyszenia przedsiębiorców wskazują jednak na znaczne oszczędności dla przedsiębiorstw. W odniesieniu do zniesienia obowiązku przedsiębiorcy do ujawnienia numeru faksu i uruchomienia większej ilości nowoczesnych środków komunikacji (takich jak formularz internetowy) jako alternatywy dla poczty elektronicznej, okoliczność, że wielu przedsiębiorców już oferuje konsumentom możliwość komunikacji za pomocą wspomnianych nowoczesnych środków (równoległe z pocztą elektroniczną) sugeruje, że są one skuteczniejsze niż e-mail. Usunięcie obowiązku

---

³⁴ Dalsze informacje zob. rozdział 6.2.4. dotyczący raportu z kontroli sprawności.

ujawnienia numeru faksu może nie wpłynąć na koszty, jako że obecnie jest to informacja obowiązkowa jedynie dla tych niewielu przedsiębiorców, którzy nadal korzystają z faksu w komunikacji z konsumentami.

Wszystkie zmiany we wniosku są zredagowane w sposób neutralny z technologicznego punktu widzenia, aby zapobiec ich szybkiej dezaktualizacji w związku z rozwojem technologii. W związku z tym aktualizowana jest istniejąca w innych aktach prawodawstwa unijnego definicja „internetowej platformy handlowej” w celu usunięcia konkretnych odniesień do określonych technologii, takich jak „strona internetowa” i zapewnienia, że zachowa aktualność. Rozszerzenie zakresu stosowania dyrektywy 2011/83/UE o usługi cyfrowe nie świadczone za opłatą pieniężną poprawi obecny stan transakcji bezgotówkowych dzięki przepisom neutralnym z punktu widzenia treści i zachowującym aktualność. Uzupełni to przepisy unijne dotyczące ochrony danych. Zmiana przepisów dyrektywy 2011/83/UE dotyczących środków komunikacji będzie neutralna z technologicznego punktu widzenia i zachowa aktualność. Stanie się tak dlatego, że odniesienie nie będzie czynione do określonej technologii, a raczej do innych środków komunikacji w trybie online, które umożliwiają konsumentowi zachować treść korespondencji.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek jest zgodny z art. 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z którym UE jest zobowiązana do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Środki mające na celu: a) poprawę zgodności z przepisami prawnymi chroniącymi interesy konsumentów oraz b) modernizację zasad ochrony praw konsumenta w ramach internetowych platform handlowych i usług cyfrowych, zwiększą poziom ochrony konsumentów. Szersze możliwości stosowania indywidualnych środków prawnych przeciw nieuczciwym praktykom handlowym pomogłyby również w zapewnieniu prawa do środka prawnego zawartego w art. 47 Karty. Niniejszy wniosek zapewnia poszanowanie prawa do ochrony danych osobowych osób fizycznych zawartego w art. 8 Karty i prawa państw członkowskich do ograniczenia określonych form i aspektów sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa w celu zapewnienia poszanowania życia prywatnego konsumentów zgodnie z art. 7 Karty.

Środki redukujące obciążenia na rzecz a) prawa do odstąpienia od umowy, b) uproszczenia wymogów w zakresie informacji oraz c) modernizacji środków komunikacji przyczynią się do wdrożenia art. 16 Karty, który gwarantuje wolność prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi. W tym samym czasie, uproszczenie wymogów w zakresie informacji i modernizacja środków komunikacji nie będą powodować jakiegokolwiek znacznego zmniejszenia ochrony konsumenta. Ponadto środki dotyczące prawa do odstąpienia od umowy stanowią bardziej zrównoważone prawa i obowiązki przedsiębiorców i konsumentów. Dzieje się tak dlatego, ponieważ usuną one nieuzasadnione obciążenia dotyczące mniejszości konsumentów.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet UE.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Komisja oceni skuteczność, efektywność, adekwatność, spójność i wartość dodaną UE niniejszej interwencji zgodnie z wskaźnikami określonymi w ocenie skutków. Niniejsze wskaźniki mogą służyć jako podstawa oceny, która powinna być przedstawiona nie wcześniej

niż w ciągu 5 lat po wejściu w życie, w celu zapewnienia dostępności odpowiednich danych po pełnym wdrożeniu we wszystkich państwach członkowskich.

Wyczerpujące dane statystyczne na temat handlu online w UE, a dokładniej detalicznego handlu online, są dostępne w bazie danych Eurostatu. Mogą zostać użyte jako pierwotne źródła danych poddanych ocenie. Zostaną uzupełnione przez reprezentatywne badania statystyczne konsumentów i sprzedawców detalicznych w UE przeprowadzone dla tablic wyników publikowanych dwa razy do roku. Niniejsze badania statystyczne badają doświadczenia i postrzegania, które są istotnymi czynnikami mającymi wpływ na zachowanie konsumentów i przedsiębiorstw na jednolitym rynku. Monitorowanie będzie również obejmowało konsultacje społeczne i ukierunkowane badania statystyczne określonych grup stron zainteresowanych (konsumentów, upoważnionych podmiotów, internetowych platform handlowych, przedsiębiorców świadczących usługi cyfrowe bez opłaty pieniężnej). Jeśli chodzi w szczególności o punkt widzenia przedsiębiorców, będzie on uwzględniony w badaniu statystycznym sprzedawców detalicznych przeprowadzanym regularnie dla tablicy wyników sytuacji konsumentów, jak również w ukierunkowanych badaniach, które mają być przeprowadzone wśród internetowych platform handlowych i dostawców „bezpłatnych” usług cyfrowych.

Niniejszy zbiór danych będzie również stanowić materiał dla sprawozdania Komisji na temat transpozycji i wdrażania. Co więcej, Komisja pozostanie w bliskim kontakcie z państwami członkowskimi i z odpowiednimi zainteresowanymi stronami celem monitorowania skutków ewentualnego aktu prawodawczego. W celu ograniczenia dodatkowych obciążeń administracyjnych po stronie państw członkowskich i sektora prywatnego spowodowanych zbieraniem informacji stosowanych do monitorowania, proponowane wskaźniki monitorowania, tam gdzie to możliwe, opierają się na istniejących źródłach danych.

Zbieranie danych będzie zmierzało do bardziej precyzyjnego określenia zakresu, w jakim zmiany wskaźników mogłyby być przypisane do wniosku. Przykładowo, przyznając konsumentom te same prawa na obszarze całej UE należy spodziewać się, że spowoduje to u nich większe przekonanie do korzystania z przysługujących im praw podczas transakcji transgranicznych, a tym samym pomoże zmniejszyć rozmiar szkód doznawanych przez konsumentów, a na udział konsumentów, którzy uzyskali skuteczne środki prawne będą również miały wpływ inne czynniki. Takie istotne czynniki są opisane powyżej w opisach problemów. Badania statystyczne przeprowadzone dla tablicy wyników określają szeregi czasowe dla większości wskaźników, pozwalając co do zasady (poprzez analizę statystyczną) na rozróżnienie wpływu poszczególnych inicjatyw politycznych od szerszych tendencji.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Jako że wniosek wprowadza określone zmiany do czterech istniejących dyrektyw, państwa członkowskie powinny przedłożyć Komisji teksty poszczególnych zmian w krajowych przepisach lub, w przypadku braku takich zmian, wskazać określone przepisy prawa krajowego, które już wdrożyły zmiany określone we wniosku.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Art. 1 – Zmiany w dyrektywie 2005/29/WE

Art. 1 wniosku zmienia dyrektywę 2005/29/WE w odniesieniu do dwóch głównych zagadnień: wprowadza prawo konsumentów do indywidualnych środków prawnych i wzmacnia przepisy dotyczące sankcji. Wniosek wyjaśnia również zakres zastosowania istniejących przepisów dyrektywy dotyczących ukrytej reklamy lub reklamy wprowadzającej w błąd odnośnie do produktów „podwójnej jakości”. Wreszcie, wniosek rozwiązuje kwestię

przepisów krajowych dotyczących szczególnych form sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa.

Jeśli chodzi o **indywidualne środki prawne**, do dyrektywy 2005/29/WE dodaje się nowy art. 11a, który wymaga od państw członkowskich zapewnienia, że na mocy prawa krajowego dostępne będą pewne określone typy umownych i pozaumownych środków prawnych za naruszenia dyrektywy 2005/29/WE. Wprowadzenie do wspomnianej dyrektywy praw do indywidualnych środków prawnych skłoniłoby ofiary nieuczciwych praktyk handlowych do podjęcia działań przeciwko przedsiębiorcom w celu rozwiązania problemów spowodowanych przez tych ostatnich.

W odniesieniu do **sankcji**, do art. 13 dyrektywy dodaje się listę wspólnych, niewyczerpujących kryteriów dla oceny wagi naruszeń (z wyłączeniem drobnych). Organy zajmujące się egzekwowaniem prawa będą zobowiązane do uwzględnienia tych kryteriów przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu sankcji i ich wymiarze. Jeżeli nałożona sankcja jest grzywną, organy będą zobowiązane do uwzględnienia przy określaniu kwoty grzywny, obrotu przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, dochodów netto i okoliczności nałożenia jakichkolwiek grzywn za takie same lub podobne naruszenia w innych państwach członkowskich. Ponadto w odniesieniu do powszechnych naruszeń i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym, określonych w zmienionym rozporządzeniu w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (UE) 2017/2395, państwa członkowskie będą zobowiązane do wprowadzenia do prawa krajowego grzywn, których maksymalna wysokość powinna wynosić co najmniej 4 % obrotu przedsiębiorcy dokonującego naruszenia na terenie państwa członkowskiego lub państw członkowskich objętych naruszeniem. Oznacza to, że tam, gdzie właściwe organy krajowe współpracujące w ramach skoordynowanych działań na podstawie rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów wyznaczają jeden właściwy organ uprawniony do nakładania jednej grzywny, maksymalna wysokość grzywny wynosiłaby w tym przypadku co najmniej 4 % łącznego obrotu we wszystkich państwach członkowskich objętych naruszeniem.

Jeśli chodzi o **ukrytą reklamę**, konsumenci używający aplikacji cyfrowych takich jak internetowe platformy handlowe, narzędzia do porównywania, platformy z aplikacjami lub wyszukiwarki oczekują „naturalnych” lub „organicznych” wyników wyszukiwania opartych na ich zapytaniach, a nie na opłacie dokonanej przez osoby trzecie. Jak wskazuje jednak dokument programowy z 2016 roku dotyczący dyrektywy 2005/29/WE, wyniki wyszukiwania często zawierają „płatne materiały”, gdzie osoby trzecie płacą za wyższą pozycję w rankingu lub „płatne wyniki”, gdzie osoby trzecie płacą za włączenie do listy wyników wyszukiwania. Płatne materiały i płatne wyniki często w ogóle nie są wskazywane lub są wskazywane w niejasny sposób, nierozpoznawalny dla konsumentów. Dlatego też odpowiednie przepisy dyrektywy 2005/29/WE dotyczące zakazu ukrytej reklamy powinny zostać wyjaśnione dla podkreślenia, że mają one zastosowanie nie tylko do treści publicystycznej w środkach masowego przekazu, ale również do wyników wyszukiwania w odpowiedzi na zapytanie konsumenta używane do internetowego wyszukiwania.

W odniesieniu do **szczególnych form sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa**, zmiana przepisów art. 3 dyrektywy upoważnia organy państw członkowskich do przyjęcia przepisów mających na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów z uwzględnieniem pewnych szczególnie agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta (innymi słowy, wizyt, które nie zostały przeprowadzone na wniosek konsumenta, np. poprzez umówienie spotkania z przedsiębiorcą) lub z uwzględnieniem wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, wtedy gdy takie obostrzenia znajdują uzasadnienie ze względu na porządek

publiczny lub poszanowanie życia prywatnego. Dla zapewnienia pewnej przejrzystości takich środków, państwa członkowskie będą musiały informować o nich Komisję, co uczyni takie zawiadomienia dostępnymi publicznie.

W odniesieniu do **produktów podwójnej jakości**, zmiana art. 6 ust. 2 dyrektywy zawiera jednoznaczne stwierdzenie, że praktyka handlowa obejmująca wprowadzenie produktu na rynek jako identyczny z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, gdzie produkty te w sposób istotny różnią się składem lub cechami, które powodują lub mogłyby spowodować u przeciętnego konsumenta podjęcie decyzji o kupnie, której by w przeciwnym wypadku nie podjął, jest praktyką handlową wprowadzającą w błąd, którą, zgodnie z przepisami dyrektywy, odpowiednie organy powinny ocenić i rozpatrzyć jako każdy przypadek z osobna.

Art. 2 – Zmiany dyrektywy 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów

Art. 2 wniosku zmienia dyrektywę 2011/83/UE w odniesieniu do dwóch głównych zagadnień.

Zmiany art. 2 dyrektywy 2011/83/UE dotyczą dodatkowych definicji treści cyfrowych i usługi cyfrowej oraz odpowiednich umów na dostawę tych produktów, które są ujednoczone z definicjami zawartymi w [dyrektywie w sprawie treści cyfrowych]. Wspomniane definicje włączają w zakres zastosowania dyrektywy 2011/83/UE również umowy o świadczenie usług cyfrowych, na mocy których konsument nie wnosi opłaty, ale dostarcza dane osobowe. Zgodnie z [wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie treści cyfrowych] definicje „umowy o dostarczanie treści cyfrowych” lub „umowy o świadczenie usług cyfrowych” wyjaśniają, że w przypadku braku opłaty pieniężnej, prawa i obowiązki wynikające z dyrektywy 2011/83/UE nie będą miały zastosowania tam, gdzie dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu dostarczenia treści cyfrowych lub usługi lub w celu dostosowania się do wymogów prawa i przedsiębiorca nie przetwarza tych danych w żadnym innym celu. Zmiany art. 2 wprowadzają również definicję „internetowej platformy handlowej”, która jest przedmiotem szczegółowych wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy, określonych w nowym art. 6a.

W art. 5 dyrektywy 2011/83/UE obejmującym wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy dla umów innych niż te zawarte poza lokalem przedsiębiorstwa i umowy zawarte na odległość, wprowadza się zmiany w celu zachowania spójności oraz w celu uwzględnienia nowo zdefiniowanych usług cyfrowych obok istniejącego już pojęcia treści cyfrowych w odniesieniu do wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy w aspekcie interoperacyjności i funkcjonalności.

W art. 6 dyrektywy 2011/83/UE obejmującym wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy dla umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa i umów zawartych na odległość, wprowadza się zmiany w celu zachowania spójności oraz w celu uwzględnienia nowo zdefiniowanych usług cyfrowych obok istniejącego już pojęcia treści cyfrowych w odniesieniu do wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy w aspekcie interoperacyjności i funkcjonalności. Ponadto w art. 6 wprowadza się zmiany poprzez usunięcie faksu z listy możliwych środków komunikacji i umożliwienie przedsiębiorcom używania innych internetowych środków komunikacji jako alternatywy dla tradycyjnego e-maila.

Do dyrektywy 2011/83/UE dodaje się nowy art. 6a przewidujący następujące dodatkowe szczegółowe wymogi dotyczące informacji przed zawarciem umowy na internetowych platformach handlowych: 1) opis głównych parametrów decydujących o rankingu różnych ofert, 2) czy osoba trzecia oferująca produkt jest przedsiębiorcą czy nie, 3) czy prawa konsumenta wynikające z unijnych przepisów prawa konsumenckiego mają zastosowanie do

umowy oraz 4) który przedsiębiorca jest odpowiedzialny za zapewnienie praw konsumenta wynikających z unijnych przepisów prawa konsumenckiego w odniesieniu do umowy, jeżeli umowa jest zawarta z przedsiębiorcą.

W art. 7 dyrektywy 2011/83/UE określającym szczegółowe wymogi formalne dotyczące umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa wprowadza się zmiany w celu sprecyzowania, że określony w ust. 3 ciążący na przedsiębiorcy obowiązek otrzymania wyraźnej zgody konsumenta na niezwłoczne wykonanie usługi ma zastosowanie jedynie do usług świadczonych za opłatą pieniężną. Zmiana ta jest konieczna ze względu na rozszerzenie zakresu zastosowania dyrektywy o usługi cyfrowe nieświadczone za opłatą pieniężną, jako że obowiązek uzyskania wyraźnej zgody jest istotny ze względu na obliczenie wysokości odszkodowania pieniężnego, które konsument musi zapłacić przedsiębiorcy za korzystanie z usług w okresie, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, jeżeli konsument zdecyduje się na wykonanie tego prawa.

W art. 8 dyrektywy 2011/83/UE określającym szczegółowe wymogi formalne dotyczące umów zawieranych na odległość wprowadza się zmiany w zakresie kilku kwestii. Po pierwsze, w ust. 4 wprowadza się przepis wyłączający wzór formularza odstąpienia od umowy z wymogów w zakresie informacji dostarczanych za pomocą środka porozumiewania się na odległość używanego do zawierania umowy, który ze względu na ograniczony rozmiar lub czas na dostarczenie informacji umożliwia dostarczenie informacji, łącznie z rozmowami telefonicznymi. Jest to konieczne, jako że pisemny wzór formularza odstąpienia od umowy nie może być dostarczony konsumentowi podczas rozmowy telefonicznej, a dostarczenie go przy użyciu innych środków komunikacji przyjaznych użytkownikowi określonych w art. 8 ust. 4 może nie być możliwe. W takich przypadkach wystarczy udostępnić konsumentowi wzór formularza odstąpienia od umowy przy pomocy innych środków, takich jak strona internetowa przedsiębiorcy i załączyć go do potwierdzenia zawarcia umowy na trwałym nośniku.

Ust. 8 zmienia się w podobny sposób jak art. 7 ust. 3 opisany powyżej.

W art. 13 dyrektywy 2011/83/UE określającym obowiązki przedsiębiorcy w przypadku odstąpienia od umowy wprowadza się zmiany w celu usunięcia obowiązku przedsiębiorcy polegającego na zwrocie kosztów konsumentowi jeszcze przed otrzymaniem od niego zwracanych towarów. W rezultacie przedsiębiorca będzie zawsze uprawniony do wstrzymania się ze zwrotem kwot otrzymanych od konsumenta do czasu otrzymania towarów z powrotem i możliwości ich skontrolowania. Do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i [dyrektywy w sprawie treści cyfrowych] dodaje się odniesienia dotyczące obowiązków przedsiębiorcy odnośnie do wykorzystywania danych osobowych konsumenta po rozwiązaniu umowy.

W art. 14 dyrektywy 2011/83/UE określającym obowiązki konsumenta w przypadku odstąpienia od umowy wprowadza się zmiany przez usunięcie prawa konsumentów do zwrotu towarów nawet w sytuacjach, gdy były one używane w zakresie większym niż konieczny w celu ich przetestowania, z zastrzeżeniem obowiązku zapłaty za zmniejszenie wartości. Przepis podobny do odpowiadającego mu przepisu zawartego w dyrektywie w sprawie treści cyfrowych dodaje się w odniesieniu do obowiązków konsumenta dotyczących powstrzymania się od używania treści cyfrowych lub usług cyfrowych po rozwiązaniu umowy. Wreszcie w ust. 4 lit. b), określającym sankcję umowną w przypadku naruszenia obowiązku informowania odnośnie do treści cyfrowych, wprowadza się zmiany w celu zachowania spójności poprzez usunięcie z listy alternatywnych przesłanek dla wspomnianej sankcji braku przedstawienia potwierdzenia, że konsument w sposób wyraźny wyraził zgodę i uznał utratę prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z wyjątkiem określonym w art. 16 lit. m). Jako że

art. 14 określa konsekwencje prawa odstąpienia od umowy, warunek ten jest nieistotny, ponieważ wyraźna zgoda i uznanie skutkują faktyczną utratą prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 16 lit. m).

W art. 16 określającym wyjątki od prawa do odstąpienia od umowy wprowadza się zmiany w zakresie kilku kwestii. Po pierwsze, w lit. a) wprowadza się zmianę dla zapewnienia spójności z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 7 w odniesieniu do obowiązków przedsiębiorcy w przypadku, gdy konsument żąda niezwłocznego wykonania usług. Po drugie, w lit. m) określającej wyjątek od prawa odstąpienia od umowy dotyczącej treści cyfrowych dostarczanych na trwałym nośniku, jeżeli konsument wyraził uprzednio zgodę na rozpoczęcie wykonywania przed upływem terminu na odstąpienie od umowy i uznał, że w ten sposób traci on prawo do odstąpienia od umowy, wprowadza się zmiany w ten sposób, że ma zastosowanie jedynie do treści udostępnianych za opłatą pieniężną. Zmiany te zostały wprowadzone w celu zapewnienia spójności z art. 14 ust. 4 lit. b), który przewiduje sankcję umowną, gdy wymóg ten nie jest wypełniany przez przedsiębiorcę, mianowicie, konsument nie musi płacić za użyte treści cyfrowe. Wymóg otrzymania wyraźnej zgody i potwierdzenia konsumenta jest w związku z tym istotny tylko w odniesieniu do treści cyfrowych dostarczanych za opłatą pieniężną. Wreszcie dodaje się nową lit. n), aby prawem do odstąpienia od umowy nie były objęte towary, których konsument używał w zakresie szerszym niż konieczny w celu ich przetestowania.

W art. 24 dyrektywy 2011/83/UE dotyczącej sankcji wprowadza się zmiany w podobny sposób, jak w dotyczącej sankcji art. 13 dyrektywy 2005/29/WE opisanym powyżej.

Art. 3 – Zmiany w dyrektywie 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków umownych

Do dyrektywy 93/13/EWG dodaje się nowy artykuł dotyczący sankcji w podobny sposób, jak dotyczący sankcji art. 13 dyrektywy 2005/29/WE opisany powyżej.

Art. 4 – Zmiany w dyrektywie 98/6/WE w sprawie podawania cen

W art. 8 dyrektywy 98/6/WE dotyczącej sankcji wprowadza się zmiany w podobny sposób jak w dotyczącej sankcji art. 13 dyrektywy 2005/29/WE opisanym powyżej.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r., dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³⁵,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 169 ust. 1 oraz art. 169 ust. 2 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) stanowi, że Unia ma się przyczyniać do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez środki, które przyjmuje na podstawie art. 114 TFUE. Art. 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, że w politykach Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony konsumentów.
- (2) Przepisy prawne chroniące interesy konsumentów powinny być skutecznie stosowane w całej Unii. Kompleksowa kontrola sprawności przepisów dyrektyw dotyczących prawa konsumenckiego i marketingowego przeprowadzona przez Komisję w 2016 i 2017 r. w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) wykazała, że skuteczność przepisów Unii w dziedzinie ochrony konsumentów jest zagrożona wskutek braku stosownej wiedzy zarówno wśród przedsiębiorców, jak i konsumentów i przez niewystarczające egzekwowanie prawa i ograniczone możliwości dochodzenia roszczeń przez konsumentów.
- (3) Unia podjęła już szereg kroków w celu poprawy świadomości wśród konsumentów, przedsiębiorców i prawników na temat praw konsumentów i w celu poprawy egzekwowania praw konsumentów i dochodzenia roszczeń. Nadal istnieją jednak luki, w szczególności brak ustawodawstwa krajowego określającego prawdziwie skuteczne i proporcjonalne sankcje w celu odstraszenia i ukarania naruszeń, niewystarczające indywidualne środki prawne przysługujące konsumentom, którzy doznali uszczerbku w wyniku naruszeń przepisów krajowych dokonujących transpozycji dyrektywy

---

³⁵ Dz.U. C z, s. .

2005/29/WE³⁶ i niedoskonałości w postępowaniu o wydanie nakazu zaprzestania szkodliwych praktyk na podstawie dyrektywy 2009/22/WE³⁷. Rewizja postępowania o wydanie nakazu zaprzestania szkodliwych praktyk powinna być przeprowadzona przy pomocy odrębnego instrumentu zmieniającego i zastępującego dyrektywę 2009/22/WE.

- (4) Dyrektywy 98/6/WE³⁸, 2005/29/WE i 2011/83/UE³⁹ określają wymogi obowiązujące państwa członkowskie przewidujące skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające sankcje za naruszenia przepisów krajowych transponujących niniejsze dyrektywy. Co więcej, art. 21 rozporządzenia (UE) 2017/2394⁴⁰ w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (CPC) nakłada na państwa członkowskie obowiązek podjęcia środków egzekucyjnych, łącznie z wymierzaniem sankcji w skuteczny, wydajny i skoordynowany sposób w celu urzeczywistnienia zaprzestania lub zakazu powszechnych naruszeń i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym.
- (5) Obecnie obowiązujące przepisy krajowe dotyczące sankcji różnią się znacząco na terenie Unii. W szczególności nie wszystkie państwa członkowskie zapewniają możliwość nakładania skutecznych, proporcjonalnych i zniechęcających grzywn na przedsiębiorców dokonujących powszechnych naruszeń lub powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym. W celu zachowania spójności pomiędzy różnymi dyrektywami dotyczącymi ochrony konsumentów, sankcje powinny być ujęte w sposób przekrojowy poprzez zmianę istniejących przepisów dotyczących sankcji w dyrektywach 98/6/WE, 2005/29/WE i 2011/83/UE i poprzez wprowadzenie nowych przepisów dotyczących sankcji w dyrektywie 93/13/EWG⁴¹.
- (6) W celu ułatwienia bardziej jednolitego stosowania sankcji, w szczególności odnośnie do naruszeń wewnątrzunijnych, powszechnych naruszeń i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2017/2394, należy wprowadzić wspólne niewyczerpujące kryteria w zakresie stosowania grzywn. Wspomniane kryteria powinny obejmować transgraniczny charakter naruszeń, a mianowicie fakt, czy w wyniku naruszenia uszczerbku doznali również konsumenci w innych państwach członkowskich. Należy także wziąć pod uwagę jakiegokolwiek odszkodowanie przyznane przez przedsiębiorcę na rzecz konsumentów za

---

³⁶ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

³⁷ Dyrektywa 2009/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

³⁸ Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz.U. L 80 z 18.3.1998, s. 27).

³⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1).

⁴¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).

spowodowaną szkodę. Powtarzanie naruszeń przez tego samego sprawcę wykazuje tendencję do dokonywania takich naruszeń i dlatego jest istotnym wskaźnikiem powagi czynu i w związku z tym potrzeby podwyższenia poziomu sankcji w celu osiągnięcia skutecznego efektu odstrasającego. Kryterium zysków osiągniętych lub strat unikniętych w związku z naruszeniem jest szczególnie istotne w przypadku, gdy prawodawstwo krajowe przewiduje grzywny jako kary i ustala maksymalną wysokość grzywny jako odsetek obrotu przedsiębiorcy i gdy naruszenie dotyczy jedynie jednego lub kilku rynków, na których działa przedsiębiorca.

- (7) Ponadto jakiegokolwiek grzywny nałożone jako kary powinny uwzględniać roczny obrót i korzyści przedsiębiorcy dokonującego naruszenia oraz jakiegokolwiek grzywny, jakie były nakładane na przedsiębiorcę w innych państwach członkowskich za takie samo naruszenie, w szczególności w kontekście powszechnych naruszeń prawa konsumentów i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym, które są przedmiotem skoordynowanych postępowań i egzekucji zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/2394.
- (8) Wspomniane wspólne niewyczerpujące kryteria w zakresie stosowania kar mogą być nieistotne przy podejmowaniu decyzji dotyczących kar w odniesieniu do każdego naruszenia, w szczególności innego niż ciężkie. Państwa członkowskie powinny także uwzględnić inne ogólne zasady prawa mające zastosowanie do nakładania sankcji, takich jak zasada *ne bis in idem*.
- (9) W celu zapewnienia, aby organy państw członkowskich mogły nakładać skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające sankcje w odniesieniu do powszechnych naruszeń prawa konsumentów i powszechnych naruszeń o wymiarze unijnym, które są przedmiotem skoordynowanych postępowań i egzekucji zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/2394, grzywny powinny być wprowadzone jako obowiązkowy element sankcji za takie naruszenia. W celu zapewnienia efektu odstrasającego grzywien, państwa członkowskie powinny ustalić w ustawodawstwach krajowych maksymalną wysokość grzywny za takie naruszenia na poziomie co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim objętym naruszeniem.
- (10) Tam gdzie, jako wynik skoordynowanego mechanizmu na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/2394, jeden właściwy organ krajowy w rozumieniu tego rozporządzenia nakłada grzywnę na przedsiębiorcę odpowiedzialnego za powszechne naruszenie lub powszechne naruszenie o wymiarze unijnym, powinien on mieć możliwość nałożenia grzywny w wysokości co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy we wszystkich państwach członkowskich objętych skoordynowanym postępowaniem egzekucyjnym.
- (11) Nie należy uniemożliwiać państwom członkowskim utrzymywania lub wprowadzania do ich prawodawstw krajowych wyższych maksymalnych, opartych na obrocie grzywien za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym prawa konsumentów, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2017/2394. Wymóg ustalenia grzywny na poziomie nie niższym niż 4 % obrotu przedsiębiorcy nie powinien mieć zastosowania do żadnych dodatkowych przepisów państw członkowskich dotyczących okresowych kar pieniężnych, takich jak grzywny dzienne, za nieprzestrzeganie jakiegokolwiek decyzji, nakazu, środka tymczasowego, zobowiązania przedsiębiorcy lub innego środka mającego na celu udaremnienie naruszenia.
- (12) Podejmując decyzję o tym, na jaki cel przeznaczyć dochód pochodzący z grzywien, państwa członkowskie powinny uwzględnić ostateczny cel przepisów dotyczących konsumentów i ich egzekucji, to jest ochronę ogólnego interesu konsumentów.

Państwa członkowskie powinny zatem rozważyć przeznaczenie co najmniej części dochodów z grzywien na wzmocnienie ochrony konsumentów w ramach swoich jurysdykcji, np. wspierając ruchy konsumenckie lub działania mające na celu wzmocnienie konsumentów.

- (13) Dostęp do indywidualnych środków prawnych dla konsumentów, którzy doznali uszczerbku wskutek nieuczciwych praktyk handlowych, powinien być wzmocniony w kontekście dyrektywy 2005/29/WE, tak by przywrócić położenie konsumenta do stanu sprzed zaistnienia uszczerbku w wyniku nieuczciwej praktyki handlowej. Podczas gdy pierwotnym celem wspomnianej dyrektywy było głównie uregulowanie postępowania przedsiębiorców na rynku opartym na egzekwowaniu na drodze publicznoprawnej, doświadczenie z okresu ponad dziesięciu lat stosowania wskazuje niedociągnięcia wynikające z braku jasnych ram określających prawa do indywidualnych środków prawnych.
- (14) Krajowe przepisy dotyczące indywidualnych środków prawnych dla konsumentów, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych, są rozbieżne. Obecna sytuacja, w której określenie czy i w jaki sposób udostępnić środki zostało pozostawione w znacznej mierze państwom członkowskim, uniemożliwia w pełni skuteczne stosowanie dyrektywy 2005/29/WE. Dlatego też wspomniana dyrektywa wciąż nie osiągnęła pełni swego podwójnego przeznaczenia, to jest przyczynienia się do prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku i osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony praw konsumenta. Pomimo istniejących możliwości dotyczących środków prawnych w ramach prawa krajowego, kontrola sprawności nie wskazała istotnych przykładów orzecznictwa, gdzie ofiary nieuczciwych praktyk handlowych dochodziły swych roszczeń. Mimo to nieuczciwe praktyki handlowe są najczęstszym problemem związanym z prawami konsumenta na terenie Europy. Oznacza to, że istniejące możliwe środki prawne nie zapewniają konsumentom możliwości rozwiązania problemów, gdy ich prawa określone w tej dyrektywie zostały naruszone. Odpowiednio, wprowadzenie jasnych ram dla indywidualnych środków prawnych ułatwiłoby egzekwowanie na drodze prywatnoprawnej i uzupełniłoby istniejące wymogi dla państw członkowskich mające zagwarantować istnienie odpowiednich i skutecznych środków dla zapewnienia zgodności ze wspomnianą dyrektywą. Byłoby to również zgodne ze stosunkiem do indywidualnych środków prawnych w innych dyrektywach dotyczących ochrony praw konsumenta, takich jak dyrektywa 93/13/EWG i dyrektywa 1999/44/WE, zapewniając bardziej spójne i trwałe stosowanie dorobku w dziedzinie praw konsumentów.
- (15) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby konsumenci, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych, mieli dostęp do środków prawnych w celu wyeliminowania wszystkich skutków tych nieuczciwych praktyk. Aby osiągnąć ten cel, państwa członkowskie powinny udostępnić w szczególności umowne i pozaumowne środki prawne. Umowne środki prawne powinny obejmować co najmniej prawo do rozwiązania umowy. Pozaumowne środki prawne przewidziane przez prawodawstwo krajowe powinny obejmować co najmniej prawo do odszkodowania. Nie należy uniemożliwiać państwom członkowskim utrzymywania lub wprowadzania prawa do dodatkowych środków prawnych dla konsumentów, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych w celu zapewnienia pełnego usunięcia skutków takich praktyk.
- (16) Kontrola sprawności dyrektyw dotyczących prawa konsumenckiego i marketingowego oraz równoległa ocena dyrektywy 2011/83/UE wykazały również liczbę obszarów,

gdzie istniejące przepisy dotyczące ochrony konsumentów powinny zostać zmienione, a nieproporcjonalne obciążenia dotyczące przedsiębiorców — zmniejszone.

- (17) Gdy produkty są oferowane konsumentom przy pomocy internetowych platform handlowych, zarówno internetowa platforma handlowa, jak i będący osobą trzecią dostawca są zaangażowani w dostarczenie informacji udzielanych przed zawarciem umowy, które jest wymagane przez dyrektywę 2011/83/UE. W efekcie konsumenci używający internetowej platformy handlowej mogą nie w pełni rozumieć, kto jest ich kontrahentem i w jaki sposób wpływa to na ich prawa i obowiązki.
- (18) Internetowe platformy handlowe powinny zostać zdefiniowane na potrzeby dyrektywy 2011/83/UE w podobny sposób jak w rozporządzeniu (UE) 524/2013⁴² i dyrektywie 2016/1148/UE⁴³. Definicja ta powinna jednak zostać zaktualizowana i być bardziej neutralna z technologicznego punktu widzenia w celu objęcia nowych technologii. Dlatego też zamiast do pojęcia „strony internetowej” lepiej odwoływać się do „interfejsu internetowego”, jak przewiduje rozporządzenie (UE) 2018/302⁴⁴.
- (19) Dyrektywa 2011/83/UE powinna zatem zawierać szczegółowe wymogi dotyczące przejrzystości internetowych platform handlowych w celu poinformowania konsumentów używających internetowych platform handlowych o głównych parametrach decydujących o rankingu różnych ofert, o tym czy zawierają umowę z przedsiębiorcą czy z osobą niebędącą przedsiębiorcą (taką jak inny konsument), czy prawo ochrony konsumentów ma zastosowanie i który przedsiębiorca jest odpowiedzialny za wykonanie umowy i zapewnienie przestrzegania praw konsumenta, gdy prawa te mają zastosowanie. Informacja ta powinna być przekazana w jasny i zrozumiały sposób, a nie tylko przez odniesienie w standardowych warunkach lub innym podobnym dokumencie umownym. Wymagania w zakresie informacji w odniesieniu do internetowych platform handlowych powinny być proporcjonalne i muszą zachowywać równowagę między wysokim poziomem ochrony konsumentów a konkurencyjnością na internetowych platformach handlowych. Internetowe platformy handlowe, informując konsumenta o zastosowaniu lub braku zastosowania konkretnych praw konsumenta, nie powinny być zobowiązane do ich wyszczególniania. Informacja o odpowiedzialności za zapewnienie przestrzegania praw konsumenta zależy od umownych ustaleń pomiędzy internetową platformą handlową i odpowiednimi przedsiębiorcami będącymi osobami trzecimi. Internetowa platforma handlowa może odnosić się do przedsiębiorcy będącego osobą trzecią jako ponoszącego wyłączną odpowiedzialność za przestrzeganie praw konsumenta lub określać zakres jego szczegółowych obowiązków, gdy przejmuje odpowiedzialność za niektóre aspekty umowy, jak np. dostawa lub wykonanie prawa do odstąpienia. Obowiązek przekazania informacji o głównych parametrach decydujących o rankingu

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1).

⁴³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1).

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1.).

wyników wyszukiwania pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich tajemnic handlowych dotyczących leżących u ich podstaw algorytmów. Informacje te powinny wyjaśniać główne domyślne parametry stosowane przez platformę, ale nie muszą być przedstawiane indywidualnie dla każdego wyszukiwania.

- (20) Zgodnie z art. 15 ust. 1 dyrektywy 2000/31/WE⁴⁵ internetowe platformy handlowe nie powinny być zobowiązane do weryfikowania statusu prawnego dostawców będących osobami trzecimi. Internetowe platformy handlowe powinny natomiast wymagać od dostawców będących osobami trzecimi, dostarczających produkty do internetowych platform handlowych, określenia swego statusu jako przedsiębiorców lub osób niebędących przedsiębiorcami dla celów prawa konsumentów i przekazania tych informacji internetowej platformie handlowej.
- (21) Treści cyfrowe i usługi cyfrowe są często dostarczane na podstawie umów, w których konsument nie ponosi opłaty pieniężnej, ale dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe. Usługi cyfrowe charakteryzują się ciągłym zaangażowaniem przedsiębiorcy przez cały czas trwania umowy w umożliwienie konsumentowi używania usługi, np. dostępu, tworzenia, przetwarzania lub dzielenia się danymi w formie cyfrowej. Przykładem usług cyfrowych są umowy abonamentowe dotyczące platform skupiających treści, usług przechowywania danych w chmurze, poczty elektronicznej, mediów społecznościowych i aplikacji działających w oparciu o chmury obliczeniowe. Ciągłe zaangażowanie dostawcy usług uzasadnia zastosowanie przepisów dotyczących prawa do odstąpienia od umowy zawartych w dyrektywie 2011/83/UE, które skutecznie umożliwiają konsumentowi przetestowanie usługi i podjęcie decyzji, czy chce nadal z niej korzystać, w ciągu 14-dniowego okresu, licząc od zawarcia umowy. Z kolei umowy na dostawę treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, charakteryzują się jednorazowym działaniem przedsiębiorcy polegającym na dostarczeniu konsumentowi określonego fragmentu treści cyfrowych, takich jak określone pliki muzyczne lub pliki wideo. Ten jednorazowy charakter dostarczenia treści cyfrowych leży u podstawy wyjątku od prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 16 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE, zgodnie z którym konsument traci prawo do odstąpienia od umowy, gdy wykonanie umowy się zaczęło, np. pobranie lub strumieniowe odtwarzanie określonych treści.
- (22) Dyrektywa 2011/83/UE ma już zastosowanie do umów o dostarczenie usług cyfrowych, które nie są dostarczane za pomocą trwałego nośnika (np. dostarczenie treści cyfrowych w trybie online), bez względu na to, czy konsument ponosi opłatę pieniężną czy dostarcza dane osobowe. Z kolei dyrektywa 2011/83/UE ma jedynie zastosowanie do umów o świadczenie usług, łącznie z usługami cyfrowymi, zgodnie z którymi konsument płaci lub zobowiązuje się zapłacić cenę. W rezultacie wspomniana dyrektywa nie ma zastosowania do umów o usługi cyfrowe, na podstawie których konsument dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe bez ponoszenia opłaty. Uwzględniając ich podobieństwa i wymiennność płatnych usług cyfrowych i usług cyfrowych dostarczanych w zamian za dane osobowe, powinny być one przedmiotem tych samych przepisów na podstawie dyrektywy 2011/83/UE.

---

⁴⁵ Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

- (23) Należy zapewnić spójność pomiędzy zakresem zastosowania dyrektywy 2011/83/UE i [dyrektywy w sprawie treści cyfrowych], która ma zastosowanie w odniesieniu do umów o dostarczenie treści cyfrowych, na podstawie których konsument dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe.
- (24) Dlatego też zakres zastosowania dyrektywy 2011/83/UE powinien zostać rozszerzony o umowy, na podstawie których przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć usługę cyfrową konsumentowi, a konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć dane osobowe. Podobnie dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów o dostarczenie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, ilekroć konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć przedsiębiorcy dane osobowe, z wyjątkiem sytuacji, gdy dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu dostarczenia treści cyfrowych lub usługi i przedsiębiorca nie przetwarza tych danych w żadnym innym celu. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno być zgodne z rozporządzeniem (UE) 2016/679.
- (25) Jeżeli treści cyfrowe lub usługi cyfrowe nie są dostarczane w zamian za opłatę, dyrektywa 2011/83/UE nie ma również zastosowania do sytuacji, gdy przedsiębiorca gromadzi dane osobowe jedynie w celu zachowania zgodności treści cyfrowych lub usług cyfrowych lub jedynie w celu dostosowania się do wymogów prawa. Takie sytuacje powinny obejmować przypadki, w których rejestracja konsumenta jest wymagana przez obowiązujące przepisy dla celów bezpieczeństwa i identyfikacji lub przypadki, w których twórca otwartego oprogramowania gromadzi dane od użytkowników jedynie w celu zapewnienia zgodności i interoperacyjności otwartego oprogramowania.
- (26) Dyrektywa 2011/83/UE nie ma również zastosowania do przypadków, w których przedsiębiorca gromadzi jedynie metadane, takie jak adres IP, historię przeglądania lub inne informacje gromadzone lub przekazywane np. przez pliki cookie, z wyjątkiem przypadków uznanych za umowę zgodnie z prawem krajowym. Nie ma ona również zastosowania do sytuacji, w których konsument w przypadku niezawarcia umowy z przedsiębiorcą jest narażony na reklamy wyłącznie w celu uzyskania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Państwa członkowskie powinny jednak dysponować swobodą w zakresie rozszerzenia zakresu stosowania przepisów dyrektywy 2011/83/UE do takich przypadków lub odmiennego uregulowania takich sytuacji, które są wyłączone z zakresu stosowania wspomnianej dyrektywy.
- (27) Art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 8 dyrektywy 2011/83/UE nakładają na przedsiębiorców wymóg, odpowiednio w odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa lub umów zawieranych na odległość, otrzymania uprzedniej zgody konsumenta na rozpoczęcie wykonania przed upływem terminu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia od umowy. W art. 14 ust. 4 lit. a) przewidziano sankcję umowną, gdy wspomniany wymóg nie jest spełniony przez przedsiębiorcę, a mianowicie konsument nie musi płacić za dostarczone usługi. W związku z tym wymóg otrzymania wyraźnej zgody ma zastosowanie jedynie w przypadku usług, łącznie z usługami cyfrowymi, świadczonych za opłatą pieniężną. Dlatego też należy zmienić art. 7 ust. 3. i art. 8 ust. 8 w taki sposób, aby ciężący na przedsiębiorcach wymóg otrzymania uprzedniej zgody od konsumenta miał zastosowanie jedynie do umów o świadczenie usług, które nakładają na konsumenta obowiązek zapłaty.
- (28) Art. 16 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE przewiduje wyjątek od prawa do odstąpienia od umowy w odniesieniu do treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym

nośniku, jeżeli konsument wyraził uprzednią zgodę na rozpoczęcie wykonania przed upływem terminu na odstąpienie od umowy i uznał utratę tego prawa. Art. 14 ust. 4 lit. b) dyrektywy 2011/83/UE przewiduje sankcję umowną w przypadku, gdy wymóg ten nie jest spełniony przez przedsiębiorcę, a mianowicie gdy konsument nie musi płacić za wykorzystane treści cyfrowe. Wymóg otrzymania wyraźnej zgody i potwierdzenia konsumenta jest w związku z tym istotny jedynie w przypadku treści cyfrowych dostarczanych za opłatą. Dlatego też należy zmienić art. 16 lit. m) w taki sposób, aby ciężący na przedsiębiorcach wymóg otrzymania uprzedniej zgody i potwierdzenia od konsumenta miał zastosowanie jedynie do umów, które nakładają na konsumenta obowiązek zapłaty.

- (29) Art. 7 ust. 4 dyrektywy 2005/29/WE określa wymogi w zakresie informacji dla „zaproszenia do zakupu” produktu za określoną cenę. Wspomniane wymogi w zakresie informacji mają zastosowanie jedynie na etapie promocji, podczas gdy dyrektywa 2011/83/UE nakłada ten i inne, bardziej szczegółowe wymogi w zakresie informacji na późniejszym etapie przed zawarciem umowy (tj. tuż przed zawarciem umowy przez konsumenta). W rezultacie przedsiębiorcy mogą być zobowiązani do dostarczenia takiej samej informacji w reklamie (np. reklama online na stronie internetowej) i na etapie przed zawarciem umowy (np. na stronach ich sklepów internetowych).
- (30) Wymogi w zakresie informacji określone w art. 7 ust. 4 dyrektywy 2005/29/WE zawierają informację dla konsumenta o stosowanej przez przedsiębiorcę procedurze rozpatrywania reklamacji. Ustalenia oceny adekwatności wykazują, że wspomniana informacja jest bardziej istotna na etapie przed zawarciem umowy, który reguluje dyrektywa 2011/83/UE. Wymóg dotyczący dostarczenia wspomnianej informacji w zaproszeniach do zakupu na etapie reklamy, określony w dyrektywie 2005/29/WE, powinien być w związku z tym skreślony.
- (31) Art. 6 ust. 1 lit. h) dyrektywy 2011/83/UE wymaga od przedsiębiorców umożliwienia konsumentom dostępu do informacji udzielanych przed zawarciem umowy dotyczących prawa do odstąpienia od umowy, łącznie z wzorem formularza odstąpienia od umowy określonym w załączniku I część B do dyrektywy. Art. 8 ust. 4 dyrektywy 2011/83/UE przewiduje wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy, jeżeli umowa jest zawarta przy pomocy środka porozumiewania się na odległość, w którym miejsce na informacje lub czas ich wyświetlenia są ograniczone, np. telefonicznie lub przez SMS. Obowiązkowe wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy, które mają zostać dostarczone przy pomocy środka porozumiewania się na odległość, obejmują informacje dotyczące prawa do odstąpienia od umowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. h). W związku z tym obejmują one również przepis dotyczący wzoru formularza odstąpienia od umowy określonego w załączniku I część B do dyrektywy. Przepis dotyczący wzoru formularza odstąpienia od umowy jest jednak niewykonalny, gdy umowa jest zawarta przy pomocy środka takiego jak telefon i może nie być technicznie wykonalny w sposób przystępny dla użytkownika przy pomocy innych środków komunikacji na odległość objętych art. 8 ust. 4. Należy zatem wyłączyć przepisy dotyczące wzoru formularza odstąpienia od umowy z informacji, które przedsiębiorcy są zobowiązani dostarczyć w każdym przypadku przy pomocy określonych środków komunikacji na odległość używanych do zawierania umów zgodnie z art. 8 ust. 4 dyrektywy 2011/83/UE.
- (32) Art. 16 pkt a) dyrektywy 2011/83/UE przewiduje wyjątek od prawa do odstąpienia od umowy w odniesieniu do umów o świadczenie usług, w ramach których usługa została

w pełni wykonana, jeśli rozpoczęto spełnianie świadczenia za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta oraz po uznaniu przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy z chwilą pełnego wykonania umowy przez przedsiębiorcę. Z kolei art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 7 dyrektywy 2011/83/UE, które określają obowiązki przedsiębiorcy w sytuacji, gdy wykonanie umowy rozpoczęło się przed upływem terminu do odstąpienia, nakładają na przedsiębiorców jedynie obowiązek otrzymania uprzedniej wyraźnej zgody od konsumenta, ale już bez konieczności uznania przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy z chwilą pełnego wykonania umowy. Dla zapewnienia spójności między wyżej wspomnianymi przepisami prawnymi, w art. 16 pkt a) należy skreślić odniesienie do uznania, że prawo do odstąpienia od umowy zostanie utracone z chwilą pełnego wykonania umowy.

- (33) Dyrektywa 2011/83/UE przewiduje w pełni zharmonizowane przepisy dotyczące prawa do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa. W tym kontekście wykazano, że dwa konkretne obowiązki stanowią nieproporcjonalne obciążenia dla przedsiębiorców i powinny zostać skreślone.
- (34) Pierwszy odnosi się do prawa konsumenta do odstąpienia od umów sprzedaży zawartych na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa, nawet po użyciu towarów w stopniu większym niż jest to konieczne do oceny ich właściwości, cech i sposobu działania. Zgodnie z art. 14 ust. 2 dyrektywy 2011/83/UE konsument jest nadal uprawniony do odstąpienia od umowy zakupu online lub zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, nawet jeżeli używał towaru w zakresie większym niż dozwolony; jednakże w takim przypadku konsument może ponosić odpowiedzialność za zmniejszenie wartości towaru.
- (35) Obowiązek przyjęcia zwrotu takich towarów stwarza trudności po stronie przedsiębiorców, którzy są zobowiązani do wyceny „zmniejszenia wartości” zwróconych towarów i do odsprzedania ich jako używane bądź do ich utylizacji. Narusza to równowagę pomiędzy wysokim poziomem ochrony konsumenta a konkurencyjnością przedsiębiorstw, która jest celem dyrektywy 2011/83/UE. Dlatego też prawo konsumentów do zwrotu towarów w takich okolicznościach powinno zostać uchylone. Załącznik I do dyrektywy 2011/83/UE „Informacje dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia od umowy” również powinien zostać dostosowany do tej zmiany.
- (36) Drugi obowiązek dotyczy art. 13 dyrektywy 2011/83/UE, zgodnie z którym przedsiębiorcy mogą wstrzymać się ze zwrotem płatności do czasu otrzymania towarów z powrotem lub dostarczenia przez konsumenta dowodu ich odesłania, w zależności od tego, które zdarzenie nastąpi wcześniej. Ostatni wariant może, w pewnych okolicznościach, skutecznie zobowiązać przedsiębiorców do zwrotu płatności przed otrzymaniem towarów z powrotem i możliwością ich skontrolowania. Narusza to równowagę pomiędzy wysokim poziomem ochrony konsumenta a konkurencyjnością przedsiębiorstw, która jest celem dyrektywy 2011/83/UE. Dlatego też ciężący na przedsiębiorcach obowiązek zwrotu płatności jedynie na tej podstawie, że towary zostały wysłane z powrotem do przedsiębiorcy, powinien zostać uchylony. Załącznik I do dyrektywy 2011/83/UE „Informacje dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia od umowy” również powinien zostać dostosowany do tej zmiany.

- (37) Art. 14 ust. 4 dyrektywy 2011/83/UE określa warunki, w jakich, w przypadku wykonania prawa do odstąpienia od umowy, konsument nie ponosi kosztów wykonania usług, zapewnienia podstawowych usług publicznych i dostarczenia treści cyfrowych niedostępnych na trwałym nośniku. Jeśli którykolwiek z tych warunków jest spełniony, konsument nie musi ponosić opłaty za usługę, podstawowe usługi publiczne czy treści cyfrowe otrzymane przed wykonaniem prawa do odstąpienia. W odniesieniu do treści cyfrowych jednym z tych niekumulatywnych warunków jest brak dostarczenia potwierdzenia umowy, łącznie z potwierdzeniem uprzedniej wyraźnej zgody konsumenta na rozpoczęcie wykonywania umowy przed upływem terminu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, oraz uznaniem przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy. Warunek ten nie jest istotny w odniesieniu do wykonywania prawa do odstąpienia od umowy, jako że konsument został prawidłowo poinformowany i uznał utratę tego prawa. Dlatego też należy skreślić go z art. 14 ust. 4 lit. b) w celu zapewnienia spójności z art. 16 lit. m), który określa wyjątek od prawa do odstąpienia od umowy w przypadku treści cyfrowych.
- (38) Uwzględniając rozwój technologii, należy skreślić odniesienie do numeru faksu z listy środków komunikacji w art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2011/83/UE, ponieważ faks jest rzadko stosowany i w znacznej mierze przestarzały. Ponadto przedsiębiorcy powinni móc określić, jako alternatywę dla adresu poczty elektronicznej, inne środki komunikacji z konsumentami w trybie online, np. fora internetowe i czaty, pod warunkiem, że takie alternatywne środki umożliwią przechowanie treści wiadomości na trwałym nośniku w podobny sposób jak e-mail. Załącznik I do dyrektywy „Informacje dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia od umowy” również powinien zostać dostosowany do tej zmiany.
- (39) Pewne dodatkowe zmiany powinny zostać dodane w instrumentach zmienianych przez niniejszą dyrektywę celem wyjaśnienia zastosowania szczególnych przepisów.
- (40) Punkt 11 załącznika I do dyrektywy 2005/29/WE, który zabrania ukrytej reklamy w treści publicystycznej w środkach masowego przekazu, powinien zostać dostosowany w celu wyjaśnienia, że te same zakazy mają zastosowanie do sytuacji, gdy przedsiębiorca dostarcza informacje konsumentowi w formie wyników wyszukiwania w odpowiedzi na zapytanie konsumenta.
- (41) Art. 16 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej gwarantuje wolność prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi. Wprowadzenie na rynki państw członkowskich produktów określonych jako identyczne, w sytuacji, gdy produkty te w sposób istotny różnią się składem lub właściwościami, może jednak wprowadzić konsumentów w błąd i spowodować u nich podjęcie decyzji, której by w przeciwnym wypadku nie podjęli.
- (42) Dlatego też taką praktykę należy kwalifikować jako sprzeczną z dyrektywą 2005/29/WE opartą na podstawie oceny przewidywanych warunków zwrotu dla konkretnego przypadku. W celu ułatwienia stosowania istniejącego prawa przez organy państw członkowskich ds. konsumentów i żywności w zawiadomieniu Komisji z 26.9.2017 „dotyczącym zastosowania prawa UE w zakresie żywności i ochrony konsumenta w odniesieniu do kwestii związanych z podwójną jakością produktów - szczególnie przypadek żywności” przedstawiono wytyczne dotyczące zastosowania aktualnych przepisów UE do przypadków produktów podwójnej jakości⁴⁶. W tym

---

⁴⁶ C(2017) 6532.

kontekście Wspólne Centrum Badawcze Komisji opracowuje obecnie wspólne podejście do porównawczego testowania produktów spożywczych.

- (43) Doświadczenie w zakresie egzekwowania prawa pokazuje jednak, że w braku wyraźnego przepisu może nie być jasne dla konsumentów, przedsiębiorców i właściwych organów krajowych, które praktyki handlowe mogą być sprzeczne z dyrektywą 2005/29/WE. Dlatego też dyrektywa 2005/29/WE powinna zostać zmieniona w celu zapewnienia pewności prawnej zarówno przedsiębiorcom, jak i organom egzekwującym prawo poprzez wyraźne odniesienie do wprowadzania produktu na rynek jako identycznego z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, gdzie produkty te w sposób istotny różnią się składem lub właściwościami. Właściwe organy oceniają takie praktyki i rozważają każdy przypadek z osobna w odniesieniu do przepisów niniejszej dyrektywy. Podejmując taką ocenę, właściwe organy powinny uwzględnić, czy takie rozróżnienie jest łatwe do zauważenia dla konsumentów, prawo przedsiębiorcy do dostosowania produktów tej samej marki do różnych rynków geograficznych z uwagi na uzasadnione czynniki, takie jak dostępność lub sezonowość surowych produktów, określone preferencje konsumenta lub dobrowolne strategie mające na celu poprawę dostępu do zdrowej i pożywej żywności, jak również prawo przedsiębiorcy do oferowania produktów tej samej marki w opakowaniach o różnej wadze lub rozmiarze na różnych rynkach geograficznych.
- (44) Chociaż sprzedaż poza lokalem przedsiębiorstwa stanowi uzasadniony i powszechnie uznawany kanał, jak sprzedaż w lokalu przedsiębiorcy i sprzedaż na odległość, pewne szczególnie agresywne lub wprowadzające w błąd praktyki marketingowe w kontekście nieumówionych wizyt w domu konsumenta bez uzyskania jego uprzedniej zgody lub podczas wycieczek komercyjnych, może wywierać nacisk na konsumentów do dokonania zakupu towarów, których w przeciwnym wypadku by nie kupili i/lub zakupów za wygórowane ceny często wiążące się z natychmiastowym obowiązkiem zapłaty. Takie praktyki często obierają sobie za cel starszych lub innych podatnych na zagrożenie konsumentów. Niektóre państwa członkowskie uznają takie praktyki za niepożądane i uważają za konieczne ograniczenie pewnych form i aspektów sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa w rozumieniu dyrektywy 2011/83/UE, takich jak agresywne lub wprowadzające w błąd praktyki marketingowe lub sprzedawanie w kontekście nieumówionych wizyt w domu konsumenta lub wycieczek komercyjnych ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego konsumentów chronionych przez art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą pomocniczości oraz aby ułatwić wykonanie, należy zatem wyjaśnić, że dyrektywa 2005/29/WE pozostaje bez uszczerbku dla swobody dokonywania ustaleń przez państwa członkowskie bez konieczności indywidualnej oceny poszczególnych praktyk w celu ochrony uzasadnionych interesów konsumentów z uwzględnieniem nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w ich prywatnych domach mających na celu oferowanie lub sprzedaż produktów w związku z wycieczkami komercyjnymi organizowanymi przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, wtedy gdy takie ustalenia znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego. Przepisy takie powinny być proporcjonalne i niedyskryminujące. Państwa członkowskie powinny być zobowiązane do zawiadamiania Komisji o jakichkolwiek krajowych przepisach przyjętych w tym względzie, tak by Komisja mogła udostępnić te informacje wszystkim zainteresowanym stronom i monitorować proporcjonalny charakter i zgodność z prawem wspomnianych środków.

- (45) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁴⁷, państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (46) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie lepsze egzekwowanie i unowocześnienie przepisów prawnych chroniących konsumentów, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę i skutki tego działania możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie 2005/29/WE

W dyrektywie 2005/29/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:
  - a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim przyjęcia przepisów mających na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów w odniesieniu do agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta lub w odniesieniu do wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, pod warunkiem, że takie przepisy znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego.”;
  - b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o przepisach krajowych zastosowanych na podstawie ust. 5, a także o wszelkich późniejszych zmianach. Konsumenti i przedsiębiorcy mają łatwy dostęp do tych informacji na specjalnej stronie internetowej Komisji.”;
- 2) do art. 6 ust. 2 dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) każdy rodzaj wprowadzenia produktu na rynek jako identycznego z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, w sytuacji gdy produkty te w sposób istotny różnią się składem lub właściwościami.”;
- 3) art. 7 ust. 4 lit. d) otrzymuje brzmienie:

---

⁴⁷ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

d) uzgodnienia dotyczące sposobu płatności, dostawy lub wykonania, jeżeli odbiegają one od wymogów staranności zawodowej;”;

4) dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Dochodzenie roszczeń

1. Poza określonym w art. 11 wymogiem zapewnienia odpowiednich i skutecznych środków w celu zapewnienia zgodności, państwa członkowskie zapewniają, aby konsumenci, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych, mieli również dostęp do umownych i pozaumownych środków prawnych w celu usunięcia wszelkich skutków takich nieuczciwych praktyk handlowych zgodnie z przepisami krajowymi.

2. Umowne środki prawne obejmują co najmniej prawo do jednostronnego rozwiązania umowy przez konsumenta.

3. Pozaumowne środki prawne obejmują co najmniej prawo do odszkodowania za szkodę poniesioną przez konsumenta.”;

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 13

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie działania niezbędne do zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu sankcji i jej wymiarze organy administracyjne lub sądy należycie uwzględniały w stosownych przypadkach następujące kryteria:

- a) charakter, wagę i czas trwania lub skutki w czasie dokonanego naruszenia;
- b) liczbę poszkodowanych konsumentów, łącznie z konsumentami w innych państwach członkowskich;
- c) jakiegokolwiek działanie podjęte przez przedsiębiorcę w celu złagodzenia lub zlikwidowania szkody poniesionej przez konsumentów;
- d) w stosownych przypadkach, umyślny lub lekkomyślny charakter naruszenia;
- e) jakiegokolwiek wcześniejsze naruszenia dokonane przez przedsiębiorcę;
- f) zyski osiągnięte lub straty uniknięte przez przedsiębiorcę w związku z naruszeniem;
- g) jakiegokolwiek inne okoliczności obciążające lub łagodzące mające zastosowanie w niniejszej sprawie.

3. Gdy nakładana sankcja jest grzywną, przy określaniu jej wysokości uwzględnia się roczny obrót i zysk netto przedsiębiorcy dokonującego

naruszenia, jak również grzywny nałożone za takie same lub inne naruszenia niniejszej dyrektywy w innych państwach członkowskich.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.

5. Przy podejmowaniu decyzji o podziale dochodów uzyskiwanych z tytułu grzywien państwa członkowskie uwzględniają ogólny interes konsumentów.

6. Najpóźniej w dniu [data transpozycji niniejszej dyrektywy] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych zasadach, a następnie niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich zmianach mających wpływ na te zasady.”;

6) punkt 11 załącznika I otrzymuje brzmienie:

„11. Wykorzystywanie treści publicystycznej w środkach masowego przekazu lub dostarczanie informacji w odpowiedzi na wyszukiwanie internetowe konsumenta w celu promocji produktu w sytuacji, gdy przedsiębiorca zapłacił za tę promocję, a nie wynika to wyraźnie z treści lub wyników wyszukiwania, z obrazów lub dźwięków łatwo rozpoznawalnych przez konsumenta (kryptoreklama; wyniki płatne *«paid placement»* lub płatne dodanie stron do indeksów wyszukiwarki *«paid inclusion»*). Pozostaje to bez uszczerbku dla dyrektywy 2010/13/UE⁴⁸.”.

Artykuł 2

Zmiany w dyrektywie 2011/83/UE

W dyrektywie 2011/83/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) «dane osobowe» oznaczają dane osobowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/679;”;

b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) «umowa o świadczenie usług» oznacza każdą umowę inną niż umowa sprzedaży, na mocy której przedsiębiorca świadczy lub zobowiązuje się do świadczenia usługi na rzecz konsumenta, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłacenia jej ceny. Odniesienie do «usług» obejmuje również «usługi cyfrowe», a odniesienie do «umowy o świadczenie usług» obejmuje również «umowę o świadczenie usług cyfrowych;”;

c) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

⁴⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

„11) «treści cyfrowe» oznaczają dane wytwarzane i dostarczane w formie cyfrowej, łącznie z plikami wideo, plikami audio, aplikacjami, gramami cyfrowymi i wszelkim innym oprogramowaniem;”;

d) dodaje się punkty w brzmieniu:

„16) «umowa o dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku» oznacza umowę, na mocy której przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się do dostarczania konsumentowi określonych treści cyfrowych, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłaty ich ceny. Obejmuje to również umowy, w których konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć przedsiębiorcy dane osobowe, z wyjątkiem przypadku, w którym dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu dostarczenia treści cyfrowych lub w celu spełnienia przez przedsiębiorcę wymogów prawnych, które go obowiązują, i przedsiębiorca nie przetwarza tych danych w żadnym innym celu;

17) «usługa cyfrowa» oznacza a) usługę pozwalającą konsumentowi na stworzenie, przetwarzanie, gromadzenie lub dostęp do danych w formie cyfrowej; lub b) usługę umożliwiającą udostępnianie danych lub jakkolwiek inną manipulację danymi w formie cyfrowej, które zostały przesłane lub utworzone przez konsumenta i innych użytkowników tej usługi, łącznie z udostępnianiem treści wideo i audio, oraz innymi usługami przechowywania plików online, edycji tekstów lub gier oferowanych w chmurze obliczeniowej i mediach społecznościowych;

18) «umowa o świadczenie usług cyfrowych» oznacza każdą umowę, na mocy której przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się do dostarczenia konsumentowi usługi cyfrowej, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłaty jej ceny. Obejmuje to również umowy, w których konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć przedsiębiorcy dane osobowe, z wyjątkiem przypadku, w którym dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu dostarczenia usługi cyfrowej lub w celu spełnienia przez przedsiębiorcę wymogów prawnych, które go obowiązują, i przedsiębiorca nie przetwarza tych danych w żadnym innym celu;

19) «internetowa platforma handlowa» oznacza dostawcę usług, który umożliwi konsumentom zawieranie umów w trybie online z przedsiębiorcami i konsumentami na interfejsie internetowym internetowej platformy handlowej;

20) «interfejs internetowy» oznacza interfejs internetowy zdefiniowany w art. 2 pkt 16 rozporządzenia (UE) nr 2018/302.”;

2) w art. 5 ust. 1 lit. g) i h) otrzymują brzmienie:

„g) w przypadku gdy ma to zastosowanie – funkcjonalność treści cyfrowych i usług cyfrowych, w tym również mające zastosowanie techniczne środki ich ochrony;

h) w przypadku gdy ma to zastosowanie – każda mająca znaczenie interoperacyjność treści cyfrowych i usług cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, o której przedsiębiorca wie lub co do której można zasadnie oczekiwać, że o niej wiedział.”;

3) w art. 6 ust. 1 lit. c), r) i s) otrzymują brzmienie:

„c) pełny adres pocztowy, pod którym przedsiębiorca prowadzi przedsiębiorstwo, jak również numer telefonu przedsiębiorcy, adres poczty elektronicznej lub inny środek komunikacji online gwarantujący, że konsument może przetrzymywać korespondencję z przedsiębiorcą na trwałym nośniku, aby umożliwić konsumentowi szybkie skontaktowanie się z przedsiębiorcą i skuteczne porozumiewanie się z nim. W przypadku gdy ma to zastosowanie przedsiębiorca dostarcza pełny adres pocztowy i dane identyfikujące przedsiębiorcę, w imieniu którego działa;

r) w przypadku gdy ma to zastosowanie – funkcjonalność treści cyfrowych i usług cyfrowych, w tym również mające zastosowanie techniczne środki ich ochrony;

s) w przypadku gdy ma to zastosowanie – każda mająca znaczenie interoperacyjność treści cyfrowych i usług cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, o której przedsiębiorca wie lub co do której można zasadnie oczekiwać, że o niej wiedział;”;

4) dodaje się art. 6 a w brzmieniu:

„Artykuł 6a

Dodatkowe wymagania w zakresie informacji dla umów zawartych na internetowych platformach handlowych

Przed związaniem konsumenta jakąkolwiek umową zawieraną na odległość lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie na internetowej platformie handlowej, platforma ta dostarcza ponadto następujące informacje:

a) główne parametry decydujące o rankingu ofert przedstawionych konsumentowi w wyniku wyszukiwania na internetowej platformie handlowej;

b) czy osoba trzecia oferująca towary, usługi lub treści cyfrowe jest przedsiębiorcą czy nie, na podstawie oświadczenia tej osoby trzeciej złożonego na internetowej platformie handlowej;

c) czy prawa konsumentów wynikające z przepisów Unii w dziedzinie ochrony konsumentów mają zastosowanie do zawartej umowy; oraz

d) który przedsiębiorca odpowiada za zapewnienie stosowania w odniesieniu do umowy praw konsumentów wynikających z przepisów Unii w dziedzinie ochrony konsumentów, jeżeli umowa jest zawarta z przedsiębiorcą. Wymóg ten pozostaje bez uszczerbku dla odpowiedzialności, którą internetowa platforma handlowa może ponosić lub przyjmować w odniesieniu do szczególnych elementów umowy.”;

5) art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy konsument chce, aby świadczenie usług lub dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczanie centralnego ogrzewania, rozpoczęły się w okresie, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, przewidzianym w art. 9 ust. 2, a umowa nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, przedsiębiorca wymaga od konsumenta zgłoszenia takiego wyraźnego żądania na trwałym nośniku.”;

6) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli umowa jest zawarta przy użyciu środka porozumiewania się na odległość, przewidującego ograniczoną przestrzeń lub czas na przedstawienie informacji, przed zawarciem takiej umowy przedsiębiorca dostarcza, z wykorzystaniem tego konkretnego środka, przynajmniej informacje przed zawarciem umowy dotyczące głównych cech towarów lub usług, oznaczenia przedsiębiorcy, łącznej ceny, prawa do odstąpienia od umowy, czasu trwania umowy, a jeśli umowa została zawarta na czas nieoznaczony – warunków rozwiązania umowy, o których to informacjach mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), b), e), h) i o), z wyjątkiem wzoru formularza odstąpienia od umowy określonego w załączniku I część B, o którym mowa w lit. h). Pozostałe informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1, udzielane są przez przedsiębiorcę konsumentowi w odpowiedni sposób zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.”;

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W przypadku gdy konsument chce, aby świadczenie usług lub dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczanie centralnego ogrzewania rozpoczęły się w okresie, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, przewidzianym w art. 9 ust. 2, a umowa nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, przedsiębiorca wymaga od konsumenta zgłoszenia wyraźnego żądania.”;

7) w art. 13 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W odniesieniu do umów sprzedaży, o ile przedsiębiorca nie zaproponował, że sam odbierze towary, może on wstrzymać się ze zwrotem kwot otrzymanych od konsumenta do czasu otrzymania towarów z powrotem.”;

b) dodaje się następujące ustępy:

„4. W odniesieniu do danych osobowych konsumenta, przedsiębiorca musi wypełnić zobowiązania mające zastosowanie na mocy rozporządzenia (UE) 2016/679.

5. W odniesieniu do treści cyfrowych w zakresie, w jakim nie stanowią danych osobowych, które zostały przesłane lub utworzone przed konsumenta podczas korzystania z treści cyfrowych lub usług cyfrowych dostarczonych przez przedsiębiorcę, przedsiębiorca musi wypełnić zobowiązania i może wykonywać prawa przewidziane w [dyrektywie w sprawie treści cyfrowych].”;

8) w art. 14 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Po rozwiązaniu umowy konsument powstrzymuje się od korzystania z treści cyfrowych lub usług cyfrowych i udostępniania ich osobom trzecim.”;

2) w ust. 4 lit. b) wprowadza się następujące zmiany:

a) w ppkt (ii) wprowadza się następujące zmiany:

„(ii) konsument nie uznał przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w chwili udzielania zgody.”;

b) uchyla się ppkt (iii);

- 9) w art. 16 wprowadza się następujące zmiany:
- a) pkt a) otrzymuje brzmienie:
„a) umów o świadczenie usług, w ramach których usługa została w pełni wykonana, jeżeli rozpoczęto spełnianie świadczenia za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta;”;
  - 2) pkt m) otrzymuje brzmienie:
„m) umów o dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, jeśli rozpoczęto spełnianie świadczenia i, jeżeli umowa nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta na rozpoczęcie świadczenia w czasie trwania okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, oraz po potwierdzeniu przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy;”;
  - 3) dodaje się następujący punkt:
„n) dostawy towarów, z którymi konsument obchodził się, w czasie trwania okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, w inny sposób niż jest to konieczne do oceny właściwości, cech i sposobu działania towarów.”;
- 10) art. 24 otrzymuje brzmienie:
- „Sankcje
1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie działania niezbędne do zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
  2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu sankcji i jej wymiarze organy administracyjne lub sądy należycie uwzględniały w stosownych przypadkach następujące kryteria:
    - a) charakter, wagę i czas trwania lub skutki w czasie dokonanego naruszenia;
    - b) liczbę poszkodowanych konsumentów, łącznie z konsumentami w innych państwach członkowskich;
    - c) jakiegokolwiek działanie podjęte przez przedsiębiorcę w celu złagodzenia lub zlikwidowania szkody poniesionej przez konsumentów;
    - d) w stosownych przypadkach, umyślny lub lekkomyślny charakter naruszenia;
    - e) jakiegokolwiek wcześniejsze naruszenia dokonane przez przedsiębiorcę;
    - f) zyski osiągnięte lub straty uniknięte przez przedsiębiorcę w związku z naruszeniem;
    - g) jakiegokolwiek inne okoliczności obciążające lub łagodzące mające zastosowanie w niniejszej sprawie.
  3. Gdy nakładana sankcja jest grzywną, przy określaniu jej wysokości uwzględnia się roczny obrót i zysk netto przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, jak również grzywny nałożone za takie same lub inne naruszenia niniejszej dyrektywy w innych państwach członkowskich.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.

5. Przy podejmowaniu decyzji o podziale dochodów uzyskiwanych z tytułu grzywien państwa członkowskie uwzględniają ogólny interes konsumentów.

6. Najpóźniej w dniu [data transpozycji niniejszej dyrektywy] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych zasadach, a następnie niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich zmianach mających wpływ na te zasady.”;

11) w załączniku I wprowadza się następujące zmiany:

1) w części A wprowadza się następujące zmiany:

a) część A, akapit trzeci pod „Prawo do odstąpienia od umowy” otrzymuje brzmienie:

„Aby skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy, muszą Państwo poinformować nas [2] o swojej decyzji o odstąpieniu od niniejszej umowy w drodze jednoznacznego oświadczenia (na przykład pismo wysłane pocztą lub pocztą elektroniczną). Mogą Państwo skorzystać ze wzoru formularza odstąpienia od umowy, jednak nie jest to obowiązkowe. [3]”;

b) punkt drugi pod „Instrukcje wypełniania” otrzymuje brzmienie:

„[2.] Proszę wpisać Państwa nazwę/nazwisko, pełny adres pocztowy i numer telefonu lub adres e-mail.”;

c) punkt czwarty pod „Instrukcje wypełniania” otrzymuje brzmienie:

„[4.] W przypadku umów sprzedaży, w których nie zaproponowali Państwo odbioru towarów w przypadku odstąpienia od umowy, proszę wpisać, co następuje: «Możemy wstrzymać się ze zwrotem płatności do czasu otrzymania towarów.»”;

d) w punkcie piątym pod „Instrukcje wypełniania” uchyla się lit. c);

2) część B tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Adresat [w tym miejscu przedsiębiorca powinien wpisać nazwę przedsiębiorcy, pełny adres pocztowy oraz, o ile jest dostępny, adres e-mail]:”.

Artykuł 3

Zmiany w dyrektywie 93/13/WE

W dyrektywie 93/13/EWG wprowadza się następujące zmiany:

  dodaje się art. 8b w brzmieniu:

  „Artykuł 8b

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na mocy

niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie działania niezbędne do zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu sankcji i jej wymiarze organy administracyjne lub sądy należycie uwzględniały w stosownych przypadkach następujące kryteria:

- b) charakter, wagę i czas trwania lub skutki w czasie dokonanego naruszenia;
- c) liczbę poszkodowanych konsumentów, łącznie z konsumentami w innych państwach członkowskich;
- d) jakiegokolwiek działania podjęte przez przedsiębiorcę w celu złagodzenia lub zlikwidowania szkody poniesionej przez konsumentów;
- e) w stosownych przypadkach, umyślny lub lekkomyślny charakter naruszenia;
- f) jakiegokolwiek wcześniejsze naruszenia dokonane przez przedsiębiorcę;
- g) zyski osiągnięte lub straty uniknięte przez przedsiębiorcę w związku z naruszeniem;
- h) jakiegokolwiek inne okoliczności obciążające lub łagodzące mające zastosowanie w niniejszej sprawie.

3. Gdy nakładana sankcja jest grzywną, przy określaniu jej wysokości uwzględnia się roczny obrót i zysk netto przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, jak również grzywny nałożone za takie same lub inne naruszenia niniejszej dyrektywy w innych państwach członkowskich.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.

5. Przy podejmowaniu decyzji o podziale dochodów uzyskiwanych z tytułu grzywien państwa członkowskie uwzględniają ogólny interes konsumentów.

6. Najpóźniej w dniu [data transpozycji niniejszej dyrektywy] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych zasadach, a następnie niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich zmianach mających wpływ na te zasady.”.

Artykuł 4

Zmiany w dyrektywie 98/6/WE

W dyrektywie 98/6/WE wprowadza się następujące zmiany:

art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie działania niezbędne do zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu sankcji i jej wymiarze organy administracyjne lub sądy należycie uwzględniły w stosownych przypadkach następujące kryteria:

- i) charakter, wagę i czas trwania lub skutki w czasie dokonanego naruszenia;
- j) liczbę poszkodowanych konsumentów, łącznie z konsumentami w innych państwach członkowskich;
- k) jakiegokolwiek działania podjęte przez przedsiębiorcę w celu złagodzenia lub zlikwidowania szkody poniesionej przez konsumentów;
- l) w stosownych przypadkach, umyślny lub lekkomyślny charakter naruszenia;
- m) jakiegokolwiek wcześniejsze naruszenia dokonane przez przedsiębiorcę;
- n) zyski osiągnięte lub straty uniknięte przez przedsiębiorcę w związku z naruszeniem;
- o) jakiegokolwiek inne okoliczności obciążające lub łagodzące mające zastosowanie w niniejszej sprawie.

3. Gdy nakładana sankcja jest grzywną, przy określaniu jej wysokości uwzględnia się roczny obrót i zysk netto przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, jak również grzywny nałożone za takie same lub inne naruszenia niniejszej dyrektywy w innych państwach członkowskich.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.

5. Przy podejmowaniu decyzji o podziale dochodów uzyskiwanych z tytułu grzywien państwa członkowskie uwzględniają ogólny interes konsumentów.

6. Najpóźniej w dniu [data transpozycji niniejszej dyrektywy] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych zasadach, a następnie niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich zmianach mających wpływ na te zasady.”.

Artykuł 5

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do 18 miesięcy od daty przyjęcia, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy 6 miesięcy po upływie terminu transpozycji.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 6

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 7

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*